

**“ESTUDI SOBRE LA PARTICIPACIÓ
EN LES CLASSES D’EDUCACIÓ FÍSICA
A LES TERRES DE L’EBRE”**

AUTORA: CINTA GALIANA LLASAT

CURS ESCOLAR: 2007-2008

INDEX

INTRODUCCIÓ:

1.1 ANTECEDENTS DEL TEMA OBJECTE DE L'ESTUDI.

L'assignatura d'Educació Física, ha sofert, en relativament molt poc temps, una profunda transformació. Aquest canvi s'ha donat en el compliment dels seus components: els professors que l'imparteixen i la formació rebuda, els continguts de l'assignatura i l'alumnat en sí mateix com a receptor d'aquesta.

En quant a la formació del professorat, cal dir que aquesta assignatura, arreu de l'estat espanyol, va ser impartida en les acaballes del franquisme i en el temps de la transició democràtica per professors instructors, formats a Madrid pel front de juventudes a l'"Academia Nacional Jose Antonio", a la "Escuela Femenina de Educación Física" o a la "Escuela de Especialidades Julio Ruiz de Alda".

Aquesta formació tenia com a objectiu un concepte d'assignatura purament esportiva, de rendiment i/o esbarjo, que pretenia un model de persona productiu, diferenciat en quant a gènere i sense un contingut conceptual o pedagògic de darrerafont.

Fins la creació de l'INEF de Madrid, que va començar l'activitat acadèmica al curs 1967-68, no va començar a canviar esta concepció de l'assignatura.

L'INEF de Barcelona, no va començar a impartir classes fins l'any 1974.

No va ser fins el 1980, que amb la llei de "Cultura Física i Deporte", es va produir la inclusió dels INEF a la universitat.

Entre el 1980 i el 1990, es van crear els INEF de Lleida, Granada, Vitoria, Valencia, Las Palmas, La Coruña i León, fins els dinos que hi ha ara, incloint-hi els privats.

Amb el real decret 790/1981, es van regular els INEF, ampliant la formació a cinc anys i donant-los reconeixement de licenciatura universitària.

No va ser fins al 1992, amb el real decret 1423/1992, que aquets estudis es van ampliar a tercer cicle, posant en marxa els estudis de doctorat fet que va ser l'impuls definitiu per la investigació en l'àmbit de l'Activitat física i l'Esport.

Si parlem dels continguts de l'assignatura, ens trobem que durant més de 20 anys, aquesta van ser una herència de l'activitat física gairebé "paramilitar" recollida de la dictadura franquista i de la seva posterior transició a la democràcia.

Estava basada en un model esportiu de competició i/o esforç físic rigid i ordenat, separada, per suposat, per nois i noies. Per ells, una preparació física de potenciació de la masculinitat i de trets militaristes, i de lluiment estètic i valors reproductius, per les noies (gimnàstica sueca, esportiva...). S'ens parla de "tables" gimnàstiques i partits d'esports majoritaris (futbol) i poca cosa més. (bàsquet, volei...)

Aquesta concepció de l'EF, va anar transformant-se al mateix temps que la formació adreçada al professorat. Aquí a casa nostra, els estudis de formació pel professorat, al INEF de Barcelona, en la dècada dels 80-90, amb la filosofia pedagògica de Cajal, van resultar el principi del canvi.

Va ser amb el real decret 1670/1993, que, amb les directrius generals d'uns nous plans d'estudis per la formació del professorat, la llicenciatura va passar a nominar-se de "Ciències de l'Activitat Física i l'Esport".

En quant l'Educació Física dintre del sistema educatiu, es a dir, com anava adreçada als alumnes i amb quins objectius, el canvi es va produir als anys 90, amb l'entrada en vigor de la LOGSE.

Amb aquesta llei, el sistema educatiu, i amb ell la nostra assignatura, fan realitzar una profunda transformació.

Segons l'ordenació del sistema educatiu que va establir la LOGSE, són molts els aspectes que s'havien de tenir amb compte a l'hora de perfilar el caràcter de l'Educació Secundària Obligatoria:

- La democratització del sistema educatiu.
- Una educació centrada prioritàriament en els alumnes.
- La descentralització de l'ensenyament.
- La necessitat de donar als alumnes una educació integral i global.
- La conveniència d'establir un marc curricular comú que respongui a les diferents necessitats de l'alumnat.

Aquests aspectes generals es concreten en els elements següents:

- Una escola que integra la diversitat de nois i noies, amb un currículum no homogeni, i possibilitats de flexibilitat en l'organització de cada centre segons les seves necessitats específiques .
- Una pràctica pedagògica que permeti adequar les activitats a la diversitat dels alumnes en el seu procés d'aprenentatge. Amb una avaluació contínua global i integradora.
- Continguts curriculars actualitzats, incloent-hi aprenentatges relacionats amb diferents capacitats cognoscitives, afectives, psicomotrius, d'inscripció social i de relació interpersonal.
- Una escola on es potencia la igualtat d'oportunitats entre nois i noies, evitant la discriminació i estimulants una educació en igualtat.
- Un model d'ensenyament que asseguri la igualtat dels seus membres per damunt de les seves creences religioses i de les diferències racials.

El currículum de l'àrea d'Educació Física està basat en una concepció constructivista de l'aprenentatge. A grans trets, això vol dir que tot coneixement és construït per la persona quan interacciona amb el medi i tracta de comprendre'l. Aquest model de pràctica educativa inclou la diversitat d'estratègies i mètodes d'ensenyament-aprenentatge. En ells, l'objecte fonamental és la construcció del coneixement de l'alumnat que és el responsable últim del procés. L'activitat mental constructiva de l'alumne s'aplica sobre camps d'experiència i continguts ja elaborats a nivell social. La tasca del professor és d'orientar-lo i estimular-lo, tot facilitant-li els recursos adequats.

Basant-nos en els trets generals contemplats fins ara, arribem als objectius generals de la nostra assignatura que hauran d'ésser assolits per l'alumne en finalitzar l'etapa d'ensenyament secundari obligatori:

- Conèixer i utilitzar les habilitats i destreses motrius en situacions reals de pràctica i en diferents activitats físiques i esportives.
- Reconèixer les adaptacions dels diferents aparells i sistemes del cos humà en l'exercici físic i augmentar l'eficiència motriu desenvolupant les qualitats físiques.
- Dominar i estructurar el propi cos tot emprant formes de comunicació expressives corporals valorant la seva estètica i funcionalitat.
- Identificar i utilitzar aquelles activitats físiques tradicionals que estiguin arrelades a l'entorn més proper.
- Conèixer i experimentar diferents activitats físiques en la natura tot formant-se una actitud personal de respecte en la relació amb el medi natural.
- Formar-se hàbits de pràctica permanent, tant des de l'aspecte lúdic com des de l'higiènic, pels seus efectes de millora de la salut i de la qualitat de vida.
- Participar en les diferents activitats físiques i esportives i valorar els aspectes que fomenten el respecte i la cooperació entre els participants.
- Manifestar autonomia personal en la planificació i execució d'accions motrius en diverses situacions i medis, com també el coneixement i respecte del material i les instal·lacions.
- Valorar les diferents activitats físiques i esportives com a recursos adequats per a l'ocupació del temps lliure.

Aquests objectius conceptuals han d'aconseguir-se mitjançant els continguts procedimentals i actitudinals que el professor posa a l'abast de l'alumne en les seves sessions pràctiques d'Educació Física. En l'actualitat, però, hi ha un nombre d'alumnes indeterminat, que fluctua en cada centre o curs, o fins i tot, dins del mateix nivell d'ESO en cada grup, que segueixen sense fer pràctica.

De vegades son alumnes que no participen en dies aïllats, de vegades son llargues temporades en les que el nen/a no fa la pràctica programada juntament amb els seus companys.

Alguns d'aquests "absentistes" son " recolzats" pels seus pares que no valoren gens ni mica la manca de participació dels seus fills en l'assignatura: encara trobem molts pares que menyspreen l'Educació Física o la minusvaloren. D'altres, oculten la seva situació. Hi ha grups amb alt absentisme, i n'hi ha d'altres amb un gran índex de participació.

Però tots aquests alumnes no estan quantificats, i encara menys s'ha buscat solució a les possibles causes dels seus problemes de participació.

Així les coses, malgrat els grans avenços en la valoració de l'activitat física, de la importància de la nostra assignatura i del seu disseny curricular, ens trobem encara en dificultats a l'hora de fer que tot l'alumnat hi participi.

La finalitat de la formació i evolució dels dos primers components d'aquest procés educatiu es, sense dubte, l'alumne. La transformació que ha sofert com a element receptor i participatiu del procés d'ensenyament-aprenentatge es el que ens farà arribar a l'objectiu d'aquest estudi.

Per centrar el marc teòric d'aquesta investigació, ens hem de remuntar a fets històrics i a lleis que, encara que ens semblin molt llunyanes, van marcar molt la nostra assignatura d'Educació Física.

Ens remuntem, altre cop, als anys 60 del segle passat, on el context polític ens situa a les acaballes d'una dictadura, en la que el concepte d'Educació Física passava per una diferenciació de continguts per a nois i noies, una concepció podríem dir "militarista" de les pràctiques, i un concepte de cos molt diferent a l'actual.

L'Ordre del 31 de juliol de 1961 (Boletín Oficial del Estado, amb data del 15 d'agost), per la que es regulava la dispensa de fer la pràctica de l'assignatura d'Educació Física preveia una sèrie de situacions per les que s'eximia als alumnes de l'obligació de cursar aquesta assignatura.

Diferents malalties o problemes físics, lesions o eventuais dolences mèdiques, feien que molts alumnes no cursessin aquesta assignatura (què en aquells moments només valorava els continguts pràctics) i es consideressin "exempts" de la mateixa.

L'ordre del 10 de juliol de 1995, per la que es regulava el currículum de l'assignatura d'Educació Física pels alumnes amb necessitats educatives especials en el Batxillerat, la formació professional de primer i segon grau, i l'Educació Secundària, derogava aquella llei antiga i obsoleta.

Així, la Comissió d'Educació i Cultura del congrés dels diputats va aprovar una llei orgànica que estigués més d'acord amb els continguts del nou sistema educatiu (Llei orgànica 1/1990 del 3 d'octubre).

Amb això, tant el currículum d'Educació Física a secundària com els de batxillerat i formació professional, inclouïa objectius, continguts i criteris d'orientació per a l'avaluació de l'assignatura d'Educació Física, que transcendien la pràctica de l'exercici físic i que havien de ser assequibles per a tots els alumnes.

Per tant, a partir d'aquesta data i per l'aplicació d'aquesta llei, la figura de l'exempt és improcedent i contrària al principi d'adaptació del currículum i de la integració que estableixen els articles 36 i 37 de la llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu de 1995.

Nogensmenys, l'aplicació d'aquesta nova llei contrària a l'exempció de la pràctica, es va fer més llarga als nostres instituts, i trobava diferents entrebancs depenent de diferents factors:

- Pocs professors especialitzats: Els estudis d'Educació física no van ser inclosos a la Universitat de Madrid, on va ser el primer "INEF", fins el 1970. Així i tot, seguien depenent també d'un organisme de l'administració. No va ser fins el 1992 que aquests estudis es van incorporar definitivament a la universitat sense cap altra vinculació. Això vol dir que, en aquella època, pocs eren els "autèntics" llicenciats d'Educació Física que donaven classe als nostres instituts i col·legis.
- Alguns companys poc "actualitzats": Sense treure cap mèrit a la seva tasca docent i de transició, ben al contrari, alguns companys de més edat, tenien ja costums i hàbits establerts que costaven de canviar. (Compensar les pràctiques amb treballs totalment teòrics, fer d'ajudants del professor, encarregats de material, etc.)
- Manca de suport per part d'algunes direccions de centres: De vegades aquestes adaptacions suposaven hores de treball extraordinàries per a diferents docents del centre que no estaven disposats a fer "hores extres" només per un o dos nens afectats, triplicant així una feina molt senzilla fins aleshores.
- Pressió d'alguns pares proteccionistes: és comprensible que alguns pares de nens amb problemes d'adaptació miressin amb recel que els seus fills/es haguessin de fer pràctica encara que fos adaptada, la qual cosa els recordava encara més les seves mancances o problemes de mobilitat.
- Manca o lentitud d'adaptacions curriculars personalitzades: De vegades la informació dels problemes de l'alumne arribava amb el curs ja començat. Això feia que si es donava més d'un cas, les adaptacions es fessin "amb comptagotes" o "a corre-cuita", per sortir del pas i sense un bon estudi personalitzat.

Així les coses, el currículum d'Educació Física s'havia d'adaptar a alumnes amb necessitats educatives especials associades a discapacitats motores, o sensorials, ja fos de caire temporal o permanents. La dispensa solament es limitaria als alumnes més grans de 25 anys.

Els alumnes que ho necessitessin, haurien de demanar oficialment les sol·licituds d'adaptació personalitzades per l'assignatura, juntament amb un certificat metge que valorés el seu problema i expliqués les seves possibilitats de mobilitat.

El departament d'Educació Física, seria l'encarregat d'acordar les adaptacions oportunes segons els certificats mèdics.

L'avaluació d'aquests alumnes amb necessitats especials s'hauria de fer, doncs, segons els objectius i continguts programats per a ells.

En l'actualitat, l'Educació Física, tot i ser assimilada com una assignatura del curriculum de secundària, està sofrint una segona crisi d'identitat.

Per una part, encara no ha aconseguit del tot, que se la valori com a la resta d'assignatures. Socialment, costa que se la vegi com quelcom més que un entreteniment o un "tast" d'activitats que no arriben a provocar aprenentatge, y en molts llocs, segueix un model competitiu, tècnic, de rendiment o exclusivament esportiu. Molts pares no entenen la part conceptual de l'assignatura i critiquent la "teorització" d'aquesta. I a molts alumnes els resulta pesada o avorrida i mal avaluada. (Sebastiani)

D'altra banda, la proposta de l'administració de reduir hores d'Educació Física en el curriculum tant de primària com de secundària, no ha fet cap bé a la valoració d'aquesta i ha caigut com un jerro d'aigua freda entre el nostre professorat, tot i que després s'ha intentat "rectificar" o aclarir el tema.

Tot això a tornat a obrir un reflexió profunda sobre la valoració d'assignatura i la percepció social d'aquesta. Professionals i estudiosos reconeguts de l'àmbit de l'activitat física i l'esport, han defensat, des de diferents tesis i postulats l'importància i el valor de la nostra assignatura:

- Promou els hàbits saludables i millora la qualitat de vida.(Mariona Corbella. Fundació Mensalus)
- Perquè acompanya i guia l'harmònic desenvolupament motor.(Dr. Josep Cabedo. FPCEE. Blanquerna URL)
- Dinamitza els centres educatius i ensenya una manera de viure el lleure. (Marta Carranza. Ajuntament de Barcelona,)
- Interve en la construcció de la intel·ligència humana per la motricitat. (Dr.Josep Solà. FPCEE. Blanquerna. URL)
- Afavoreix la comunicació corporal.(Dr. Susana Perez. FPCEE Blanquerna. URL)

Tots aquets elements de discussió i reflexió, ens donen una base conceptual al hora de centrar l'explicació de l'investigació que ens ocupa. Amb aquesta base teòrica, ens podem endinsar amb més seguretat i solidesa a l'aplicació pràctica de la nostra assignatura i els problemes que això ens comportarà.

1.2 EXPLICACIÓ DEL TEMA.

El currículum de l'assignatura d'E.F. està dividit en continguts conceptuals, procedimentals i d'actituds i valors. Encara que aquests continguts generalment es puguin treballar de forma conjunta, de vegades els mitjans per aconseguir els objectius que es persegueixen han de ser estructurats per separat. Per això molts cops, les sessions d'E.F. s'han de planificar per realitzar una sèrie de continguts pràctics imprescindibles per assolir els objectius procedimentals si més no.

L'assignatura d'E.F. gaudeix tan sols de dues hores a la setmana per que els alumnes de secundària assoleixin tots els seus objectius i duguin a la pràctica els continguts de tota mena per aconseguir-ho. En aquestes dues hores s'han de realitzar les sessions pràctiques suficients per assimilar aquests continguts procedimentals que ens faciliten la consecució dels objectius planificats tan en els procediments com en els conceptes que els suporten i en els actituds i valors que requereixin.

Tanmateix, en aquestes dues hores hi ha alumnes que, tot i assistir a classe, resten sense fer les pràctiques observant els seus companys a la vora de la pista o a un banc del gimnàs. Això fa que aquest grup d'alumnes no participi en les pràctiques planificades i no assimili els continguts programats per aquestes sessions, endarrerint així la seva formació i fins i tot deixant llacunes en la mateixa.

En la meua experiència docent de 20 anys com professora de secundària d'un I.E.S. de Tortosa (Terres de l'Ebre), m'he adonat que, a la llarga, aquesta manca de participació d'alguns alumnes, ja sigui eventualment o en llargs períodes, suposa tot un seguit de problemes.

El primer, i potser més obvi, és que els nens que no fan la pràctica no amplien el seu ventall de possibilitats i experiències motrius. És a dir, no vivencien ni interioritzen aquells continguts procedimentals. Això és clar, és fonamental a la nostra assignatura. Quan un nen perd sessions de classe d'assignatures amb continguts conceptuals, aquests es poden recuperar fora d'hores lectives.

En E.F., aquests continguts procedimentals son de molt difícil recuperació.

Com pal·liar aquest problema i minimitzar-lo va ser un dels motius que em va portar a dur a terme aquesta investigació.

Però anant més enllà d'aquesta primera reflexió, el veritablement important per aquest fet de la no participació d'alguns alumnes en les pràctiques de l'assignatura d'Educació física, ens dona peu a tot un seguit de problemàtiques i de qüestions a resoldre:

D'una banda, el professor veu alterada la organització de la sessió, ja que el seu plantejament previ normalment és d'un grup més o menys "compacte" de treball en el que planifica el contingut de les seves sessions pràctiques tenint en compte tots els alumnes matriculats que figuren en els seus llistats.

Seria interessant que el professor conegués amb més seguretat el percentatge d'alumnes que li faltaran a les sessions pràctiques. Però sobre tot , seria força valuós pel professorat conèixer les veritables causes de la no pràctica d'alguns alumnes per tal de poder planificar una solució a aquest problema, tenint amb compte les diverses causes i el temps i grau de no participació.

D'altra banda, ens trobem amb un grup d'alumnes que no segueixen el ritme de l'assignatura, i que poden, fins i tot, desestabilitzar la resta del grup. Perquè no fan pràctica alguns alumnes; si son o no reals i justificables els motius de la seva falta de pràctica; què fer amb aquests alumnes que no participen activament en la sessió; què podem fer per minimitzar el grup de "no-practicants" o per donar-los-hi algun altre rol, son problemes que ens porten a qüestionar la incidència en l'assignatura i a plantejar una sèrie d'interrogants al respecte:

- És realment significatiu el nombre d'alumnes que no fan pràctica?
- Quines causes els porten a no participar de les sessions?
- Es poden subsanar estes causes ?
- Poden fer pràctica aquets alumnes i de quin tipus?
- Hi ha diferència per edats o entre els diferents cursos de secundaria?
- Es correspon l'alumnat que no practica amb un entorn social, cultural, religiós o ètnic diferent?

Però, sobretot ens fa preguntar: Com podem esbrinar les causes i, encara més, com podem incentivar la participació d'aquests alumnes una vegada entès el perquè de la seva abstenció?

1.3 OBJECTIUS I RESULTATS PROPOSATS.

OBJECTIU GENERAL

El projecte preveu identificar les causes de la no participació d'alguns alumnes en les pràctiques d'educació física, per tal de valorar-ne els motius i la incidència d'aquestes absències en el total de l'alumnat.

Una vegada analitzades les causes, recollides diferencialment per centres i comarques, es tractarà de buscar possibles mitjans per solucionar-les o minimitzar-les.

Per aconseguir-ho s'utilitzaran quatre vies instrumentals diferents:

- 1- Realitzar una anàlisi DAFO del departament d'Educació Física de cada institut, per valorar l'incidència del seu funcionament envers la pràctica.
- 2- Entrevistar tots els companys docents de l'àrea d'EF, per tal d'aprofundir en la seva visió del problema.
- 3- Realitzar un estudi d'instal·lacions i mitjans, per tal de trobar línies de relació amb algunes causes de no participació.
- 4- Entrevistar especialistes mèdics de cada una de les causes per aportar-hi informació i possibles solucions.

Amb els resultats d'aquests vies instrumentals, es buscarà aportar solucions concretes i particularitzades, utilitzant eines d'inclusió per l'alumnat de cada centre, en funció de cada una d'aquestes causes i de l'entorn analitzat, per tal d'augmentar la participació en les pràctiques d'E.F.

OBJECTIUS PROCEDIMENTALS

Per aconseguir aquest objectiu, hem de començar per ordenar els diferents objectius procedimentals que ens permetran dur-lo a terme.

- **Quantificar i valorar el nombre d'alumnes que no fan pràctica d'E.F.:**

- . Per edats. (de 12 a 16-17 anys)
- . Per cursos.(1er,2on, 3er i 4at d'ESO)
- . Per instituts.(17 centres d'ensenyament secundari)
- . Per comarques.(Baix Ebre, Montsia, Rivera d'Ebre i Terra Alta.)

- **Classificar les causes de la seva abstenció a la pràctica :**

. Malalties cròniques :

- Asma i malalties respiratòries.
- Cardiopaties.
- Minusvalies.
- Altres.

. Lesions:

- Ossies.
- Articulars.
- Musculars.
- Altres.

. Malalties lleus :

- Viriques.(Grips, constipats...)
- Mals de cap.(Migranyes, mareijos...)
- Altres.(menstruació, indisposicions...)

. Aspectes motivacionals :

- No li agrada el contingut de l'assignatura.
- No li agrada o te problemes amb el professor.
- No li agrada o te problemes amb el grup.
- Altres.(s'ha deixat la roba o calçat esportiu.)

.Problemes socio-culturals:

- No enten l'idioma.
- Te un context social desfavorit.
- Problemes de causa religiosa.
- Altres.

. Problemes en l'alimentació:

- Anorexia.
- Bulimia.
- Altres.

- **Identificar i definir les característiques dels no practicants** per tal de **buscar solucions als diferents tipus de problemàtiques detectades**. (Personals, mèdiques, familiars, d'entorn, de centre...)

- **Analitzar els resultats** i aprofundir en les causes d'aquets, **confrontant-los** amb un **anàlisi DAFO de cada centre**.

- **Realitzar un estudi en profunditat de les instal.lacions i material** per si existeix alguna rel.lació amb alguna de les causes de no participació.

- **Elaborar nous instruments de participació** paral·lels a la pràctica "normal" de la resta de la classe, **oferint protocols d'actuació** per cada una de les causes detectades.

RESULTATS PROPOSATS

- Identificar els tipus de causes per les que els alumnes no realitzen la pràctica, classificant-les en grups de continguts.
- Donar a conèixer als companys dels diferents instituts de les Terres de l'Ebre, la naturalesa de l'investigació, per tal de demanar-los-hi la seva col.laboració.
- Confeccionar una graella de recollida "personalitzada" per cada institut, per tal de facilitar el més possible la recollida de dades. Caldrà tenir en compte, el nombre de línies per cada curs de l'ESO.
- Realitzar una recollida d'aquestes causes, diferenciades per cursos de secundària, per instituts, i en les quatre comarques de l'Ebre, en 17 centres durant 5 mesos lectius.
- Fer un seguiment de la recollida en els instituts que hi participen.
- Valorar estadísticament, el resultat quantitatiu de les causes de la no participació, per blocs de continguts, grups d'ESO i instituts.
- Realitzar entrevistes a tots els companys professors d'EF de les Terres de l'Ebre, per tal d'aprofundir en la seva visió de l'assignatura, el comportament i la participació d'els alumnes i la valoració que pares, alumnes i professors en fan.
- Realitzar entrevistes a metges especialistes i professionals de cada una de les possibles causes de no participació. Això ens permetrà aprofundir en l'autèntica realitat de les causes, i trobar-hi possibles sol.lucions pràctiques, per tal que els alumnes augmenten la seva participació.
- Realitzar un estudi de les instal.lacions dels centres participants i dels mitjans de que disposa cada centre, per confrontar-ho posteriorment a les causes de la no pràctica, i buscar-hi possibles rel.lacions si les hi ha.
- Entrevistar l'arquitecte d'ensenyament de les Terres de l'Ebre per tal de aprofundir en les possibles sol.lucions en quant instal.lacions.
- Realitzar un anàlisi DAFO de cada departament d'Educació Física de cada centre per tal de confrontar-ho a les causes i buscar-hi possibles sol.lucions.
- Confeccionar un model estandar de protocol senzill i assequible per realitzar protocols específics de les causes de no participació, adreçats als companys d'Educació Física que els precisent segons les causes que en un futur es trobin en les seves classes pràctiques.

- Elaborar, baix supervisió mèdica i professional, protocols de les causes de no participació.
- Analitzar en profunditat, les causes últimes de la no participació, per buscar-hi sol.lucions conjuntes.
- Analitzar i confrontar les diferències, si les hi ha, entre cursos, instituts i comarques.

TREBALL DUT A TERME

2.1 PLA DE TREBALL

2.1.1 DESGLOSAMENT DE LES TASQUES DEL PLA DE TREBALL:

- Reelaboració, correcció i validació del qüestionari de recollida de dades.
- Presentació de la investigació als caps d'estudi i/o directors dels 17 centres participants en la investigació.
- Explicació del treball i proposta de col.laboració als diferents professors d'EF.de tots els centres.
- Confecció de les graelles personalitzades de cada centre participant.
- Distribució, als companys d'Educació Física que siguin professors a l'ESO en els 17 centres, de les graelles de recollida de dades.
- El.laboració del programa informàtic de recollida i tractament de dades.
- Seguiment i control de la recollida de dades.
- Realització d'entrevistes als diferents especialistes mèdics i diferents professionals,de les possibles causes de no participació.
- Realització dels anàlisis DAFO de cada departament d'Educació Física de cada centre.
- Realització d'entrevistes als diferents companys professors d'ESO dels diferents centres.
- Realització d'un estudi d'instal.lacions per realitzar la pràctica d'Educació Física als 17 centres.
- Recollida dels qüestionaris i anàlisi de dades.
- Realització de protocols per afrontar i, si es pot, disminuir, cada una de les causes de no pràctica.
- El.laboració de les conclusions i reflexió final.
- Proposta de noves línies d'investigació.

2.1.2 CALENDARI D'APLICACIÓ DEL TREBALL A REALITZAR

SETEMBRE:

- Reelaboració, correcció i validació del qüestionari de recollida de dades.

OCTUBRE:

- Presentació de la investigació als directors i/o caps d'estudis de tots els centres de Baix Ebre, Montsia, Terra Alta i Ribera d'Ebre.
- Presentació i petició de col.laboració als companys professors d'Educació Física de cada centre de les quatre comarques ebrenques.
- El.laboració de les graelles de recollida per cada institut que participarà.
- Presentació i distribució de les graelles de recollida als companys professors d'Educació Física de cada un dels 17 instituts que han accedit a participar en l'estudi.

NOVEMBRE:

- Elaboració del programa informàtic de recollida i tractament de dades.
- Inici del seguiment de la recollida de dades.
- Inici de les entrevistes als especialistes de cada possible causa de no participació.
- Inici de les entrevistes als diferents companys.

DESEMBRE:

- Seguiment de la recollida de dades.
- Entrevistes a especialistes mèdics.
- Entrevistes a companys professors d'Ef. D'ESO.
- Inici anàlisi DAFO dels departaments d'Educació Física dels diferents centres.
- Inici estudi sobre instal.lacions d'E.F.

GENER:

- Seguiment recollida de dades.
- Entrevistes professors d'E.F.
- Anàlisi DAFO.
- Entrevistes especialistes de cada possible causa de no participació.
- Estudi d'instal.lacions.

FEBRER:

- Seguiment de recollida de dades.
- Entrevistes professors d'E.F.
- Anàlisi DAFO.
- Entrevistes especialistes de cada possible causa de no participació.
- Estudi d'instal.lacions.
- Inici de la confecció de protocols d'actuació per cada causa de no participació.

MARÇ:

- Últim més de recollida de dades.
- Final entrevistes professors d'E.F.
- Fina analisi DAFO.
- Entrevistes especialistes de cada possible causa de no participació.
- Final estudi d'instal.lacions.
- Inici de la confecció de protocols d'actuació per cada causa de no participació.

ABRIL:

- Recollida dades pendents de les causes de no participació.
- Inici del procès del tractament de les dades amb el programa Excel el.laborat.
- Confecció dels protocols d'actuació davant cada causa de no pràctica.

MAIG:

- Tractament informàtic de les dades recollides en les graelles de cada centre sobre les causes de la no participació.
- Correcció dels protocols d'actuació amb els especialistes corresponents.
- El.laboració dels diferents protocols.
- Aprenentatge del "buidatge" d'entrevistes.

JUNY:

- Tractament i anàlisi de les dades recollides amb les graelles sobre les causes de no participació.
- Buidatge d'entrevistes dels professors d'E.F.
- Anàlisi dels estudis sobre instal.lacions.
- Conclusions sobre els anàlisi DAFO.

JULIOL:

- El.laboració de la memòria de la investigació seguint el guió proposat per ensenyament a partir de totes les dades recollides.
- Anàlisi final , conclusions i valoració.

SETEMBRE:

- Correcció, encuadernació i entrega.

2.2 METODOLOGIA EMPRADA.

Una part de la recerca l'he treballat amb metodologia quantitativa, per observació de dades quantificables que, mitjançant un graella personalitzada per cada centre, els diferents professors recollint de les classes pràctiques, i jo, posteriorment, recollia i tractava amb un programa d'excel.

Aquest recull quantitatiu, ha permès establir un recompte exhaustiu de tots i cada un dels alumnes que no feien pràctica d'Educació Física a cada un dels 17 centres de les quatre comarques de les Terres de l'Ebre, en cada una de les classes de tots els grups d'ESO, durant cinc mesos, valorant la causa d'aquesta no participació, el curs al que pertanyia i el grup dintre d'aquest nivell.

Totes aquestes dades, han tingut un tractament estadístic, valorant tots els paràmetres controlats: causa de la no participació en la pràctica, curs, centre i comarca.

Apartir d'aquet tractament quantitatiu, s'han realitzat gràfiques de barres i de "formatge", per tal de facilitar la comprensió dels resultats.

Aquesta recerca quantitativa, ha permès tenir una base real d'actuació per justificar les diferents metodologies qualitatives emprades i la seva utilitat.

D'altra banda, la recerca ha tingut un gran component qualitatiu.

En primer lloc, s'han realitzat entrevistes a tots els professors d'Educació Física dels 17 centres participants que tenien cursos d'ESO al seu càrrec. Aquestes entrevistes, validades per el meu tutor, amb les mateixes preguntes a cada un dels professionals d'EF, podien tenir respostes obertes i lliures en el contingut i la forma.

Tambè s'ham realitzat entrevistes als diferents professionals mèdics i pedagògics, per tal d'esbrinar l'abast d'aquestes causes de no participació a les pràctiques d'EF, i la seva possible sol.lució i/o millora.

Aprofitant les nombroses visites a tots els centres de les Terres de l'Ebre, s'ha realitzat un estudi en profunditat de les instal.lacions per fer la pràctica d'EF, així com del seu estat i dels recursos materials de que es disposa per realitzar aquestes pràctiques en els diferents centres.

Per donar-hi una qualitat en investigació-gestió, s'ha realitzat un anàlisi DAFO del departament de cada centre, per tal de, posteriorment, aplicar el resultat al perquè de les raons de la no pràctica.

Per últim, entra també dintre d'una metodologia qualitativa, la confecció de protocols específics com a instruments possibles per sol.lucionar o millorar la participació en les classes d'EF, segons els diferents tipus de causes trobades.

2.3 DESCRIPCIÓ DE L'ESTUDI.

2.3.1 DESENVOLUPAMENT DEL PROCÈS.

L'estudi preten averiguar el nombre d'alumnes que no participen en les classes pràctiques d'Educació Física i les causes d'aquesta manca de participació. Amb aquesta informació es basaran les possibles eines per solucionar-ho o millorar-ho.

Per esbrinar-ho es van buscar els motius pels que es pensava que els alumnes podien no participar en la pràctica d'Educació Física, i es van agrupar en blocs de continguts de característiques similars.

L'estudi s'ha centrat en els instituts d'ensenyament secundari de les Terres de l'Ebre. Es va demanar la col·laboració en la participació de l'estudi a tots els instituts de les quatre comarques, això és: Baix Ebre, amb set instituts, Montsia, amb vuit, Ribera d'Ebre amb dos i Terra Alta amb un institut. Oferint-ho, donç, a 17 centres.

D'aquests, van oferir la seva col·laboració els següents:

- De la Terra Alta: el seu únic institut: . L'IES Terra Alta de Gandesa.
- De la Ribera d'Ebre: els seus dos instituts:
  - . L'IES de Flix .
  - . L'IES Julio Antonio de Mora,
- Del Montsia, els vuit instituts que hi ha:
  - . L'IES "Sol de Riu" d'Alcanar.
  - . L'IES Ramon Berengur, d'Amposta.
  - . L'IES Montsia", d'Amposta.
  - . L'IES "Els Alfacs" de la Rapita.
  - . L'ies "Les Plane", de Sta.Barbara.
  - . L'IES "La Senia", de La Senia.
  - . L'IES "Manuel Sales i Ferrer",
de'Uldecona.
- Del Baix Ebre, sis dels set instituts que hi ha, ja que l'Institut de Roquetes no va vulguer participar en la recollida de dades per la recerca:
  - . L'IES Mare de Deu de la Candelera, de l'Atmella de Mar.
  - . L'IES "Camarles" de Camarles.
  - . L'IES "Deltebre" de Deltebre.
  - . L'IES "Blanca d'Anjou", del Perelló.
  - . L'IES J.Bau" de Tortosa.
  - . L'IES de l'Ebre, de Tortosa.

Així, dels 17 centres públics de secundària de les Terres de l'Ebre, sols Roquetes va denegar participar-hi i van quedar en 16 centres públics i un concertat, el Col·legi Sagrat Cor, d'Ampostà, Montsia, que va demanar participar en l'estudi. El cap de departament, molt implicat en el tema de la motivació envers l'activitat física, es va assabentar de la recerca i la va considerar força interessant, demanat participar-hi. A la fi, han sigut igualment 17 centres.

Una vegada presentada la idea de la recerca a les direccions dels centres participants, per tal de posar-los al corrent de les diferents actuacions en el seu centre i aconseguir la col·laboració dels companys d'EF., es van confeccionar i repartir, les graelles de recollida de dades. En aquestes, hi constava cada un dels grups dels quatre cursos d'ESO, així com totes les causes computables de no participació a la pràctica. Aquestes graelles, van ser l'instrument de recollida de totes les faltes a la pràctica i de les seves causes, durant cinc mesos (d'octubre a març), per part dels professors de cada curs i centre. D'aixó resulten -----hores de classe observades per cada grup, es ha dir, --- h observades en total.

Acabat el període d'observació, les dades de totes les graelles s'han introduït al programa d'exel.

Aixó, com es pot suposar, ha resultat una feina entretinguda i feixuga, ja que el nombre de grups i d'instituts es molt elevat, i les variables per no fer pràctica també.

Al mateix temps, i per aprofundir i completar la recerca, s'han realitzat entrevistes a tots els professors d'EF de tots els centres participants, amb la finalitat d'esbrinar quina es la percepció i valoració que els docents tenen de la pròpia assignatura, com pensen que la valora el seu entorn més proper (pares, companys i els mateixos alumnes), com es senten valorats ells com a professionals.

Un altre tipus d'entrevista son les que s'han realitzat als especialistes mèdics, per tal d'esbrinar que n'hi ha de real i de " fictici" en les causes mèdiques de la no participació. A cada especialiste, se li ha demanat una informació real i sencilla de les diferents patologies, la seva gravetat, les diferents tipologies i característiques, i la seva possible repercussió en la pràctica de l'assignatura d'EF.

Aprofitant les recurrents visites als centres de secundària per la recollida de dades, s'han relitzat els estudis de les instal·lacions i els anàlisi DAFO dels departaments d'EF. Amb aixó es busca aprofundir en una part de les causes, per veure si l'origen d'aquestes en pot tenir lloc en la manca d'instal·lacions, material, col·laboració per part de la direcció o de l'APA, etc.

Amb tota aquesta informació, s'han pogut elaborar els protocols d'actuació per buscar sol·lucions a la manca de participació. Aquests protocols, pretenen ser una mostra d'unes possibles eines d'intervenció per millorar o recuperar la participació dels alumnes en les classes d'EF.

Tot el procés de recerca busca aprofundir en els motius o causes de la manca de participació d'alguns alumnes en les classes d'EF. Mitjançant l'estudi de tots els factors o components del seu entorn (tant materials com humans) que hi incideixen, i trobarem el camí. Així encaminarem el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'EF, a una més gran valoració i participació, buscant-hi instruments materials, mèdics i pedagògics.

2.3.2 ELEMENTS QUE PARTICIPENT EN EL PROCÈS:

- **Mostra de població observada:**

- Nombre d'alumnes per centre):

- . IES "Terra Alta" de Gandesa: 380
- . IES "Flix", de Flix : 287
- . IES "Julio Antonio" de Mora: 367
- . IES "Sol de Riu" d'Alcanar: 330
- . IES "Ramon Berenguer", d'Amposta: 418
- . IES "Montsia", d'Amposta: 218
- . IES "Els Alfacs" de la Rapita: 427
- . IES "Les Planes", de Sta.Barbara: 256
- . IES "La Senia", de La Senia: 240
- . IES "Manuel Sales i Ferrer", d'Uldecona: 270
- . IES "Deltebre" de Deltebre: 355
- . IES "Camarles" de Camarles: 348
- . IES "La Candelera", de l'Atmella: 230
- . IES "J. Bau" de Tortosa: 449
- . IES "De l'Ebre" de Tortosa: 348
- . IES "Blanca d'Anjou", del Perelló: 127
- . Col.legi "Sagrati Cor", d'Amposta: 211

. Total alumnes observats: 5.261

- Professors d'EF entrevistats:

- . Comarca del Baix Ebre: 8
- . Comarca del Montsia: 10
- . Comarca de la Ribera d'Ebre: 2
- . Comarca de la Terra Alta: 3

. Total professors: 23

- Centres d'ensenyament secundari analitzats:

- . Comarca del Baix Ebre: 6
- . Comarca del Montsia: 8
- . Comarca de la Ribera d'Ebre: 2
- . Comarca de la Terra Alta: 1

. Total centres: 17

- Especialistes mèdics i pedagògics entrevistats:
  - . Pediatres: 3
  - . Traumatòlegs: 3
  - . Especialista en al·lèrgies i malalties respiratòries: 1
  - . Cardíac: 1
  - . Fisioterapeuta: 1
  - . Especialista en medicina esportiva i nutrició: 1
  - . Especialista en inclusió de nous nadius: 1
  - . Especialista en psiquiatria infantil: 1

  - . Total entrevistes professionals: 12

2.4 DESCRIPCIÓ DELS RECURSOS UTILITZATS.

2.4.1 GUIÓ DE CONTINGUTS A REALITZAR.

Una vegada elaborats els objectius, i per concretar exactament el treball que volia dur a terme i com desglosar-lo, em vaig confeccionar un contingut de tasques a realitzar. Per mí ha sigut una mena de “guió de feina” molt útil, ja que ha centrat els continguts a desenvolupar i m’ha servit, juntament amb la temporalització (que ja consta en l’apartat de treball desenvolupat), per ordenar la feina.

PROGRAMACIÓ ACTIVITATS RECERCA:

- 1- ELABORACIÓ RESUM QUESTIONARI. Abreviatures a utilitzar i explicació dels blocs temàtics de les causes.
- 2- VISITA ALS 17 CENTRES D’ESO REPARTITS ENTRE LES QUATRE COMARQUES . Explicació als companys de cada centre de la col.laboració que s’els demana i de com portar-la a terme. Calendari de visites.
- 3- ELABORACIÓ GRAELLES PERSONALITZADES PER CENTRES. Cal especificar el nombre de grups per línia en cada una i els 30 ítems a totes.
- 4- ENVIAMENT DE GRAELLES. Adjuntant-hi el full de resum de les causes per tenir-lo de referència.
- 5- DOCUMENTACIÓ SOBRE ENTREVISTES. Materials bibliogràfics i telemàtics de com fer una entrevista.
- 6- ELABORACIÓ A TRES GENERALS D’ENTREVISTES “TIPUS” PER REALITZAR A DIFERENTS ESPECIALISTES MÈDICS. (Per tal d’elaborar un FULL DE RECOLLIDA DE DADES MÈDIQUES DELS ALUMNES A L’INICI DE CURS que hauran de complimentar els pares dels alumnes.)
- 7- LLISTAT PREVI D’ESPECIALISTES A CONSULTAR:
  - CARDIOPATIES: IÑIGO LECHUGA.
  - ASMA I MALALTIES RESPIRATÒRIES: CONRED REVERTE
  - TRAUMATOLOGIA GENERAL: JAVIER SANTILLANA.
  - LESIONS ESPORTIVES: PERE PANISELLO.

- REHABILITACIÓ: JOSÉ ESCRIBANO.
  - PEDRIATRIA: SUSANA NADELA
  - PEDIATRIA: GABRIEL ESQUINAS.
  - TRANSTORNS D'ALIMENTACIÓ: DR. GUIMERÀ
  - PROBLEMES PSICO-SOCIALS: SUSANA MORENO.
  - PROBLEMES PER SER NOUINGUTS, IDIOMÀTICS, RELIGIOSOS...:
MONTSE ESTEVE: O.N.G. "Atzavara" d'acollida a nouinguts.
- 8- LOCALISACIÓ I PRESA DE CONTACTE AMB ELS DIFERENTS PROFESSIONALS.
  - 9- CALENDARI D'ENTREVISTES.
  - 10- CONFECCIÓ DEL FULL DE RECOLLIDA DE DADES DE PRINCIPI DE CURS.
  - 11- ELABORACIÓ DE L'ENTREVISTA ALS COMPANYS DE TOTS ELS CENTRES PARTICIPANTS.
  - 12- CALENDARI D'ENTREVISTES.
  - 13- ENTREVISTES ALS COMPANYS D'EF DELS CENTRES D'ARREU DE LES TERRES DE L'Ebre.
  - 14- ELABORACIÓ DE L'ANALISI DAFO DELS DEPARTAMENT D'EF DE CADA CENTRE COL.LABORADOR.
  - 15- RECOLLIDA I TRACTAMENT DE LES DADES QUANTITATIVES OBTINGUDES AMB ELS QÜESTIONARIS DE TOTS ELS CENTRES.
  - 16- ANALISI DELS RESULTATS.
  - 17- CONCLUSIONS SOBRE LES CAUSES DE LA NO PARTICIPACIÓ. PROPOSTES D'ACTUACIÓ
  - 18- CONFECCIÓ DELS PROTOCOLS MÉS NECESSARIS PEL TRACTAMENT DE LA PARTICIPACIÓ EN LES CLASSES D'EF. (Segons els resultats obtinguts amb els qüestionaris I els problemes detectats amb els analisi DAFO)
  - 19- CONCLUSIONS FINALS.

2.4.2 GRAELLA DE RECOLLIDA DE DADES DE LA NO PARTICIPACIÓ PER CADA CENTRE:

Aquesta graella es va confeccionar en base a un full de classificació de les possibles causes de no participació en les classes d'Educació Física a secundària. En principi, es va fer un recull aleatori d'aquestes causes, basat en l'experiència professional pròpia (20 anys a ensenyament) i d'altres companys. Posteriorment, aquestes causes es van agrupar en bloc de característiques similars, per tal de facilitar el desenvolupament de la recerca. Per últim, es va demanar la validació del full de resum de causes per part de tres doctors de la Universitat Rovira i Virgili, entre ells, el tutor de la recerca.

Una vegada completat i validat el full, les causes possibles de no participació, van quedar resumides de la següent manera:

. Malalties cròniques :

- Asma i malalties respiratòries.
- Cardiopaties.
- Minusvalies.
- Altres.

. Lesions:

- Ossies.
- Articulars.
- Musculars.
- Altres.

. Malalties lleus :

- Viriques.(Grips, constipats...)
- Mals de cap.(Migranyes, marejats...)
- Altres.(menstruació, indisposicions...)

. Aspectes motivacionals :

- No li agrada el contingut de l'assignatura.
- No li agrada o té problemes amb el professor.
- No li agrada o té problemes amb el grup.
- Altres.(s'ha deixat la roba o calçat esportiu.)

.Problemes socio-culturals:

- No entén l'idioma.
- Té un context social desfavorit.
- Problemes de causa religiosa.
- Altres.

. Problemes en l'alimentació:

- Anorexia.
- Bulimia.
- Altres.

A partir d'aquet resum de causes, es van crear uns ítems que corresponien, en general, a les primeres lletres de cada una de les causes. Amb aquestes "sigles" es van confeccionar les graelles personalitzades de cada un dels centres, per tal de facilitar, a cada un dels professors, la tasca de recollida al mateix temps que passava llista a classe, aprofitant així el mateix moment de control, i no afegir feina a la seva tasca docent, o fent perdre temps de classe.

En cada una de les graelles hi constaven les línies que tenien per curs d'ESO cada centre i les causes de no pràctica amb sigles a la seva esquerra.

En general, els professors van emprar aquesta graella de WORD, encara que algú company va preferir-la en EXCEL i uns pocs van anotar-ho en les seves llibretes i agendas de curs, i van passar-ho posteriorment als fulls de recollida.

En el cas de l'IES "Sol de Riu", d'Alcanar, o de l'IES Berenguer, de La Ràpita, que són centres amb tres o quatre línies per curs d'ESO, les graelles són perfectament assequibles en un sol full.

En el cas de Mora d'Ebre, amb cursos amb cinc i sis línies o grups, va ser necessari "doblar" el full i recollir separatament el primer cicle i el segon, millorant així la recollida i posterior tractament de les dades.

Tot seguit, veiem alguns exemples de les graelles dels centres investigats (el total s'anyadeix als annexos):

2.4.3 ENTREVISTA REALITZADA ALS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DE SECUNDARIA DE LES TERRES DE L'EBRE PARTICIPANTS EN LA RECERCA.

L'objectiu de l'entrevista era conèixer i aprofundir en la percepció que els professionals de les Terres de l'Ebre d'Educació Física al ensenyament secundari tenien de la seva assignatura i dels altres elements d'interacció d'aquesta. Es a dir, com valoraven i se sentien valorats en el seu entorn, per part dels altres membres de la comunitat educativa: pares, companys i, sobre tot alumnes.

Les preguntes que es van formular van ser de tipus overt, es a dir, els entrevistats podien respondre lliurement en quant a temps de resposta, opinió personal i anyadir o reflexionar sobre el que se'ls preguntava i la seva percepció personal del tema d'estudi. Així és van elaborar cinc preguntes que corresponen a cinc dimensins o categories a analitzar:

- 1- Motivació personal envers l'assignatura i el centre .
- 2- Recursos materials (Instal.lacions i material específic d'EF)
- 3- Valoració personal del professor per part de la comunitat educativa(companys,pares, alunes).
- 4- Valoració de l'assigantura per part de la comunitat educativa (companys, pares, alumnes).
- 5- Motivació de l'alumne envers l'assignatura i les classes d'EF.

Tambè es va deixar, com a sisè punt, la possibilitat d'anyadir algún comentari personal lliure.

Tenim en compte els objectius de l'entrevista, les preguntes que van quedar validades per realitzar-la van ser les següents:

- 1- *T'agrada la teva feïna com a docent ?, Estàs a gust al institut on treballes ?, Estàs a gust amb els alumnes? Perqué ?*
- 2- *Penses que disposes dels recursos necessaris (instal.lacions, materials,espai propi de treball etc) per realitzar la teva feïna?*
- 3- *Et sents valorat pels teus companys, pels alumnes i pels pares d'aquets ? Com evidencies aquesta valoració personal i professional?*
- 4- *Penses que l'E.F es una assignatura valorada pels companys, alumnes i pares? Quins indicadors et porten a aquesta opinió?*
- 5- *Creus que a els teus alumnes els agrada, en general, l'assignatura d'EF i que estant motivats per participar a classe? Que et fa evidenciar la teva opinió ?*
- 6- *Vols afetgir algún comentari?*

2.4.4 ENTREVISTA ALS DIFERENTS PROFESSIONALS ESPECIALISTES EN CADA UNA DE LES CAUSES DE NO PARTICIPACIÓ.

L'objectiu d'aquestes entrevistes és, en primer lloc, averiguar les causes mèdiques més freqüents que impedièssin a l'alumne fer classe pràctica d'EF. També volia esbrinar, si aquestes causes eren "reals" o més bé una excusa per no participar en les pràctiques. Així, el que es volia averiguar, era l'abast real d'incidència d'aquestes patologies en les classes d'EF. Fou molt important descobrir realment que podien i que no podien fer els alumnes en cada cas i sobre tot, que no haviem de fer-los fer mai, per no posar en perill la seva salut.

Aquestes entrevistes han estat molt valuoses a l'hora de confeccionar els protocols d'actuació, ja que, a través d'elles, em descobert l'abast de moltes dolències, les diferents tipologies, les característiques d'aquestes malalties i dels que les tenen i, fins i tot la vessant psicològica i social que vegades poden arribar a tenir.

ENTREVISTA TIPUS PER REALITZAR ALS PROFESSIONALS MÈDICS :

- NOM I COGNOMS.
- ESPECIALITAT, LLOC DE TREBALL.
- CAUSES MÉS FREQUENTS , EN LA SEVA ESPECIALITAT, DE BAIXA MÈDICA ENTRE ELS ALUMNES DE 12 A 16 ANYS.
- A PARTIR D'AQUESTES CAUSES, QUE PODEN FER EN CADA CAS, I QUE NO DEUEN DE FER AQUELS ALUMNES ¿
- QUE HAURIEN DE SABER MINIMAMENT D'AQUESTES AFECCIONS, O QUE HAURIEN DE TENIR AMB COMPTE PER EXERCIR AMB SEGURETAT LA SEVA FEINA, ELS PROFESSORS D'EF.?
- QUINA ES L'ACTITUT DELS PARES AL RESPECTE ¿

BIBLIOGRAFIA A CONSULTAR....

-2.4.5 ANALISI DAFO DE CADA CENTRE.

L'analisi DAFO es, en gestió, una importan eina d'analisi per establir uns criteris d'actuació eficients en cada ambit de treball.

En el cas de la recerca sobre participació en les classes pràctiques d'E.F, suposa un instrument per analitzar i diagnosticar el funcionament del departament d'Educació Física.

En primer lloc, es tracta de recollir la informació que tenim de cada centre respecte al funcionament del departament, (clau interna d'organització), i de l'entorn en que ens movem i/o treballem (clau externa).

En la clau interna d'aquet procès d'anàlisi aprofundim en les debilitats i fortaleces que te el departament com a tal, en el seu funcionament intern. En la clau interna, valorem les possibles amenaces que pervenen de l'exterior i les oportunitats que se'ns ofereixen. Una vegada recollides les debilitats, amenaces, fortes i oportunitats del departament, es classifiquen i valoren.

Després es jerarquitzaran, prioritzaran, i seleccionaran les més importants.

Posteriorment, es realitzarà el diagnostic, es buscaran les causes i conseqüències que aquest anàlisi pot tenir, definint les repercussions en la organització del nostre departament.

A partir del diagnòstic, es busquen les estratègies més coherents i assumibles per tal de millorar els problemes i mancances detectats.

Aquetes estratègies, s'han d'aplicar en el que s'anomena resposta "DMRO" (Defensa, mutació, reacció, ocupació)

Això vol dir protegir-nos davant les amenaces i debilitats, (Defensa), transformar les nostres debilitats per aprofitar les oportunitats, (Mutació), reaccionar davant les amenaces (Reacció), i aprofitar les nostres fortaleces i oportunitats (Ocupació).

L'analisi DAFO, s'utilitza tant per informar puntualment de l'estat i situació d'una organització, com per trobar les estratègies bàsiques per millorar-la.

En el cas dels departaments d'EF de les nostres comarques ebrenques, s'utilitzarà tant per analitzar les mancances d'organització(internes), com d'alunat(externes) per tal de donar-hi en cada cas sol.lucions viables.

Per tant, inclourem els resultats dels nostres qüestionaris, així com l'estudi de l'entorn de cada centre, en aquest anàlisi, com a instrument de recerca d'una millora conjunta de l'aplicació de la nostra assignatura en el terreny pràctic, es a dir, en les sessions de classe.

2.4.6 PROGRAMA D'EXEL DE RECOLLIDA I TRACTAMENT DE DADES.

El programa d'excel ha suposat una eina imprescindible per classificar i ordenar les dades que s'anaben recollin per tal de després tractar-les i analitzarles.

El seu diseny, s'ha basat en la graella de recollida de dades de no participació segons les diferents causes, anyadint també altres factors a tractar.

La primera pàgina s'ha fet servir per la recollida de dades de cada institut, separan en caselles horitzontals els diferents instituts i els cursos d'ESO, i en vertical el resum de causes de no participació en la pràctica. Així s'ha pogut realitzar el sumatori de causes de no participació, agrupades en els seus blocs de continguts, i el nombre d'alumnes de cada centre i curs, que han deixat de fer pràctica i per quina causa.

Aquestes dades, han sigut la base del posterior analisi, contrastat amb altres factors, com son, el nombre d'alumnes per institut i el nombre d'hores de classe totals observades.

En un altre full de calcul, s'han relacionat aquestes dades donan com a resultat el percentatge de no pràctica global en els 17 centres investigats.

El resultat d'aquest tractament de dades es reflecteix en unes gràfiques de barres que reflecteixen aquest diferencial de percentatges de no pràctica per institut.

En una altra gràfica, aquest cop circular, es reflecteix el percentatge global de cada grup de causes, en respecte al total de la no participació.

Altres gràfiques circulars, diferencien, dintre de cada grup de causes, la classificació percentual.

3 - RESULTATS OBTINGUTS.

3-1 PRESENTACIÓ DELS RESULTATS OBTINGUTS. (Relació dels resultats que es presenten)

- 1- ANALISI DAFO DE CADA CENTRE.
- 2- ESTUDI DE LES INSTAL·LACIONS.
- 3- ENTREVISTES PROFESSORS EDUCACIÓ FÍSICA DE SECUNDARIA.
- 4- ENTREVISTES ESPECIALISTES EN LES CAUSES DE NO PARTICIPACIÓ EN LA PRÀCTICA D'EF.
- 5- FULL DE CALCUL EXEL.
- 6- PROTOCOLS D'APLICACIÓ SOBRE LES CAUSES DE NO PARTICIPACIÓ.

ANALISI DAFO DELS DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ FÍSICA DE LA COMARCA DEL BAIX EBRE

ANALISI DAFO "IES LA CANDELERA" ATMELLA DE MAR.

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - Coincidència de grups en l' espai cobert quant fa malt temps. - Interinitat del segòm professor en plantilla.	<ul style="list-style-type: none"> - Canvi de professorat per interinitat: això resta continuïtat al treball desenvolupat.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Sols son dos professors i tenen "bona sintonia" en el treball.	<ul style="list-style-type: none"> - Utilització del pavelló municipal. - Entorn natural proper (mar i muntanya) - Pla Català d'esport a l'Escola.

ANALISI DAFO BLANCA D'ANJOU. PERELLÓ.

DEBILITATS	AMENACES
La utilització del pavelló municipal, de terra de parquet, fa imprescindible calçat especial, alguns alumnes ho obliden i no poden fer pràctica.	Poca participació dels alumnes nouvinguts de la colònia anglesa.
FORTALESES	OPORTUNITATS
A partir del curs que vé, centre nou amb instal·lacions pròpies.	Utilització del pavelló municipal i del seu material esportiu.

ANALISI DAFO IES J.BAU. TORTOSA

DEBILITATS	FORTALESES
Instal·lacions insuficients pel nombre d'alumnes, grups i professors. Alt percentatge d'alumnes nous. Temporalitat de la meitat de la plantilla.	Recolzament direcció. Experiència plantilla fixa. Bona relació amb institucions esportives.
AMENACES	OPORTUNITATS
Baixada de matrícula en els grups de batxillerat. Problemes d'inclusió en els alumnes nous.	Pla català esport a l'escola. Subvencions material. Convenis amb clubs esportius.

ANALISI DAFO IES DE L'EBRE .TORTOSA

DEBILITATS	FORTALESES
<p>Poc temps de pràctica per les sessions degut als desplaçaments a les instal·lacions municipals properes. Manca d'espais apropiats dins al centre.</p>	<p>Centre gran amb molts alumnes el que fa que hi hagi alta participació en esport extraescolar. Participació en projectes d'innovació educativa: Salut a l'escola i Escola verda.</p>
AMENACES	OPORTUNITATS
<p>Incertesa en la futura utilització de les instal·lacions esportives municipals. Incertesa en el professorat interí. Falta de recolzament dels pares en les activitats extraescolars.</p>	<p>Subvencions per material esportiu. Convenis amb clubs. Activitats a la natura en llocs propers. Formació del professorat (CRP,ICE) Formació alumnat amb cursos CIATE i de dinamitzadors.</p>

ANALISI DAFO DE L' IES CAMARLES

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - La coincidència d'horaris si fa molt temps (passa algunes vegades)	<ul style="list-style-type: none"> - El clima: fa molt de vent i dificulta les classes a l'exterior.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Molt bona rel.lació de treball entre els dos professors. - Instal.lacions i materia suficient. - Col.laboració de l'equip directiu.	<ul style="list-style-type: none"> - Entorn natural proper. - Pla Català Esport a l'escola. - Campanya “ Vuela con la federación espanyola de badminton”

ANALISI DAFO IES DELTEBRE

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - Heterogenitat d'edat i criteris dintre del departament. - Interinatge d'un dels professors, el que porta a una manca de cotinuitat.	<ul style="list-style-type: none"> - Al fer les pràctiques d'EF en un espai públic (centre civic), els dies que te una utilització municipal, no espot fer la classe i falta espai.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Motivació de l'alumnat. - Material esportiu suficient per les pràctiques. - Equip directiu receptiu. (La directora és d'EF)	<ul style="list-style-type: none"> - Possibilitats d'utilitzar el centre civic. - Entorn molt propici per activitats a la natura.(bici, orientació, piragüisme) - Pla d'esport a l'escola.

ANALISIS DAFO DEPARTAMENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA DE LA COMARCA DEL MONTSIA.

ANALISI DAFO IES “ LES PLANES” STA. BÀRBARA.

DEBILITATS	AMENACES
Son alumnes de sis pobles diferents i hi ha problemes amb els transportats per fer activitats fora del horari “normal”. (esport extraescolar, sortides...etc)	Intrusisme d'altres companys en l'ambient d'activitats a la natura.
FORTALESES	OPORTUNITATS
Un dels dos professors d'E.F es el cap d'estudis, això beneficia el funcionament de l'assignatura.(material, horaris...) Ser sol dos professors i portar-se bé entre ells.	Utilització de les instal.lacions municipals. Col.laboració amb l'AMPA. Col.laboració amb l'associació de jubilats (per ensenyar jocs populars...)

ANALISI DAFO “ALFACS” de LA RÀPITA.

DEBILITATS	FORTALESES
<p>Manca d'espai cobert al mateix centre.</p> <p>Apatia dels alumnes.</p>	<p>Desposar d'espais municipals propers.</p> <p>Bona rel.lació amb l'A.M.P.A.</p>
AMENACES	OPORTUNITATS
<p>- Incertesa pel futur del centre: l'institut s'ha quedat petit i no inverteixen en ell perquè s'ha de fer un altre, però no se sap quant...</p>	<p>- Pla d'esport a l'escola.</p> <p>- Bona relació en l'ajuntament per la cessio d'equipaments.</p>

ANALISI DAFO IES LA SENIA.

DEBILITATS	FORTALESES
Temporalitat dels professors. Ratios elevades.	Bones instal·lacions. Recolzament direcció. Entorn natural.
AMENACES	OPORTUNITATS
Incertesa en la motivació del nou professorat. Incertesa en la inclusió d'alumnat nouvingut.	Pla català d'esport a l'escola. Subvencions material. Immersion lingüística.

ANALISI DAFO IES MONTSIA. AMPOSTA.

DEBILITATS	FORTALESES
Gimnas petit respecte el nombre d'alumnes.	Centre gran amb alt nombre d'alumnes i alt presupost. Cicles formatius d'activitats esportives.
AMENACES	OPORTUNITATS
Ratio d'alumnes per curs alt Professorat interí	Proximitat d'instal.lacions municipals variades i de qualitat. Pla Esport a l'escola. Entorn natural proper.

ANALISI DAFO IES BERENGUER. AMPOSTA

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - Instal.lacions insuficients, petites i en mal estat. - Vestidors petits, antics, sense aigua calenta i en males condicions de conservació. 	<ul style="list-style-type: none"> - La inclusió de malals mentals de l'hospital psiquiatric, sense professor de suport, incideix negativament en el grup-classe. - Algún pare d'etnia gitana, ha arribat a amenaçar algú professor.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Els dos professors son fixes i treballen bé junts. 	<ul style="list-style-type: none"> - Instal.lacions municipals properes. Possibilitat d'utilitzar la pista d'atletisme i la piscina. - Pavelló municipal proper. Posibilitats de demanar utilitzar-lo.

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - Manca de motivació d'alguns alumnes. - Poques hores d'Educació Física a la setmana en respecte les altres assignatures. 	<ul style="list-style-type: none"> - El canvi d'habits del temps d'oci en els alumnes(plays, ordinadors...) - L'augment del sedentarisme. - Gran oferta d'activitats extraescolars sedentaries (músic, anglès...)
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Instal.lacions. - Implicació del professorat. - Política municipal de suport a l'esport: creació del institut municipal d'esport. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pla d'esport a l'escola. - Escoles esportives municipals. - Pavelló poliesportiu nou al poble.

DEBILITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> - Incompatibilitat d'us del gimnàs i del saló d'actes. - Manca d'espais interiors per a realitzar sessions en cas de mal temps. - Reposició de material. - Compliment discutible del que estableix el PCC. - Gestió del material millorable. 	<ul style="list-style-type: none"> - Reducció de mitja plaça de professor. - Insuficient dotació horària de l'àrea. - Brutícia al pati i pistes. - Nivell mitja de condició motriu de l'alumnat baix. - Hàbits de treball i d'esforç de bona part de l'alumnat baixos tant a l'aula com sobretot en tasques fora de l'aula.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Espais exteriors amplis(pistes i pati) - Capacitat de treball i d'innovació dels professors. - Possibilitat d'enviar alumnes amb necessitats al taller del Pla Educatiu d'Entorn. - Bona coordinació en l'ús dels espais disponibles. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aprofitament d'espais esportius de la població - Completar la mitja jornada amb un tercer professor complet. - Aportació del PCEE i del taller del PEE a la pràctica d'activitats físiques i a l'àrea d'EF indirectament. - L'obtenció d'una titulació esportiva en cursar l'optativa de 2n de batxillerat. - Planificació de noves optatives i del nou batxillerat amb els canvis del curs 2008-2009.

ANALISI DAFO DELS DEPARTAMENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA DE LA COMARCA DE LA TERRA ALTA.

ANALISI DAFO IES GANDESA

DEBILITATS	FORTALESES
Elevat ratio d'alumnes per grup i professor. Instal·lacions inadequades.	Implicació del professorat. Instal·lacions municipals propers.
AMENACES	OPORTUNITATS
Horari lectiu partit pels alumnes que no son del poble. Instal·lacions del centre molt poc acollidores.	Entorn natural proper adequat per pràctiques d'E.F a la natura. Possibilitat de millora de les TIC.

ANALISI DAFO DELS DEPARTAMENTS D'EDUCACIÓ FÍSICA DE LA COMARCA RIBERA D'EBRE

ANALISI DAFO IES DE FLIX

DEBILITATS	AMENACES
-Horaris: No estan pensats tenint amb compte els condicionants de l'assignatura. (Classes després de dinar...)	- La plaga de la "mosca negra" per fer pràctica a l'exterior.
FORTALESES	OPORTUNITATS
<ul style="list-style-type: none"> - Bona rel.lació amb l'equip directiu. - Bona dinàmica amb els companys. - Tradició d'hockey al poble: dona base per fer patinatge.	<ul style="list-style-type: none"> - Entorn natural molt proper: es pot fer piragüisme, BTT, senderisme... - Els autocars deixen ficar les bicis dintre i això facilita força la participació en BTT.

IES JULIO ANTONIO DE MORA.

DEBILITATS	FORTALESES
------------	------------

<p>Manca d'espais coberts apropiats per la pràctica. Poca cultura de l'esport en la comunitat educativa.</p>	<p>Bones pistes poliesportives. Instal.lacions municipals properes. (piscina i pavelló) Renovació material esportiu. Convenis amb entitats esportives.</p>
<p>AMENACES</p>	<p>OPORTUNITATS</p>
<p>Professorat interí. Diferències en les prioritats extraescolars en el claustre.</p>	<p>Entorn natural proper. Empreses d'esport d'aventura properes. Pla esport a l'escola. Motivació equip directiu.</p>

DEBILITATS	AMENACES
<p>Cost de la matrícula i les mensualitats al ser un centre concertat.</p> <p>Llaugera baixada del nombre d'alumnes per grup.</p>	<p>Molta oferta pública d'ensenyament a la mateixa ciutat.</p>
FORTALESES	OPORTUNITATS
<p>Edifici del centre nou i amb unes instal.lacions molt amplies i adequades.</p> <p>Material suficient i de qualitat.</p> <p>Suport de la direcció del centre.</p>	<p>Entorn natural proper molt adequat per diferents esports a la natura. (senderisme, bicicleta de muntanya...)</p> <p>Profesor d'Educació física del centre que porta el club d'atletisme i suposa una gran motivació per els alumnes.</p>

INSTAL·LACIONS ESPORTIVES DELS INSTITUTS DE SECUNDARIA DE LES TERRES DE L'EBRE.

COMARCA DEL MONTSIA:

- ***IES ELS ALFACS, LA RÀPITA:***

- Pavelló municipal: en molt bon estat i al costat del centre.
- Pista exterior: utilitzable si el temps ho permet.
- Minigimnàs: capacitat per un grup i segons el tipus de treball.
- Piscina municipal: molt lluny del centre, els dos professors es queden sense “pati” per puguer acompanyar els alumnes i la classe sempre ha de ser a última hora perquè els alumnes marxïn a casa. (no hi ha temps per tornar a classe)

- ***IES SOL DE RIU, ALCANAR:***

- Pistes exteriors polivalents (3)
- Gimnas i vestidors adequats.

- ***IES BERENGUER, AMPOSTA:***

- Gimnàs petit. antic i en males condicions. (Te goteres)
- Pista poliesportiva descoberta amb les mesures reglamentaries.
- Pista poliesportiva descoberta petita.
- Vestidors: petits, antics i en males condicions. (La mitad de les dutxes no van i no te aigua calenta)

- ***IES MONTSIA, AMPOSTA.***

- Una pista exterior poliesportiva.
- Gimnàs: No molt gran (amb capacitat per un grup) i algo degradat. S'utilitza alhora ccom magatzem de bicicletes.
- Vestidors.(Antics i algo degradats)

- ***IES LA SENIA:***

- Gimnàs polivalent amb capacitat per un grup.
- Una pista de volei.

- Una pista de futbol.
- Vestidors suficients i en bon estat.
- Possibilitats d'utilització del pavelló municipal.

- ***IES LES PLANES, STA. BARBARA:***
- Gimnàs polivalent amb bona capacitat .
- Vestidors nous i amplis.
- Pistes poliesportives descobertes (dues i amb bon estat)
- Terreny exterior d'espai natural.(per fer circuits...)
- Pavelló municipal. (Totes les facilitats per utilitzar-lo)

- ***IES. MANUEL SALES I FERRER, ULLDECONA.***
- Gimnàs: pavelló esportiu nou i ben equipat.
- Dues pistes exteriors: una poliesportiva i un pati asfaltat.
- Vestidors: amb molt bon estat i suficients.

BAIX EBRE:

- ***IES J.BAU, TORTOSA:***
- Gimnas (amb mala acústica i capacitat per un grup) i vestidors (petits)

- Pistes poliesportives descobertes (dues, mal il·luminades i amb el terra dolent)
- Vestidors petits i amb poques dutxes.
- Instal·lacions municipals.(S'utilitzen segons les necessitates i la disponibilitat)

- ***IES DE L'EBRE, TORTOSA:***

- Gimnas (amb capacitat per un grup no molt nombrós) El sostre es baix i no te massa utilitat.
- Pista poliesportiva descoberta al pati.
- Instal·lacions municipals. (S'utilitzen gairebé sempre) Pavelló municipal, velodrom i pista poliesportiva descoberta.

- ***IES. MARE DE DEU DE LA CANDELER, AMETLLA.***

- Sala polivalent amb escenari amb capacitat per un grup.
- Pista exterior poliesportiva doble (amb capacitat per dos grups)
- Vestidors en bones condicions i suficients.

- ***IES CAMARLES.***

- Gimnàs nou, gran i amb bon terra. (El sostre algo baix per segons quines pràctiques)
- Pistes exteriors de bàsquet: dues, una reglamentaria i una per practicar i entrenar.
- Pista poliesportiva per futbol i handbol.
- Vestidors en bon estat.

- ***IES. BLANCA D'ANJOU, PERELLÓ:***

- Pista poliesportiva descoberta al pati.
- Pavelló municipal amb el terra de parquet i tot el material necessari.

- Vestidors.
- ***IES DELTEBRE.***
- Gimnàs: no molt gran i amb problemes acústics. (Hi cap un grup-classe no molt nombrós)
- Dues pistes exteriors de bàsquet.
- Dues pistes exteriors de futbol.
- Centre civic municipal. (possibilitats d'utilització si no es prepara cap festa)
- Vestidors: en bon estat i suficients si no coincideixen els tres grups.

TERRA ALTA:

- ***IES TERRA ALTA, GANDESA.***
- Gimnàs.
- Pista poliesportiva descoberta.
- Pavelló municipal.
- Camp de futbol municipal.
- Vestidors.

RIBERA D'EBRE:

- ***IES FLIX.***
- Gimnàs: Nou, en bones condicions (capacitat per un grup)
- Dues pistes poliesportives.
- Espais exteriors alternatius.
- Vestidors en bones condicions.

- ***IES. JULIO ANTONIO, MORA.***

- Gimnàs.
- Pista exterior volei.
- Pista exterior poliesportiva.
- Espai exterior de terra.
- Vestidors molt petits.

ENTREVISTES PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DE SECUNDARIA

Les entrevistes es van realitzar amb una gravadora. El total de la transcripció del seus continguts en textos, s'adjunta als annexos d'aquet treball.

A continuació es presenta el buidatge realitzat a partir d'aquestes entrevistes i tenint en compte les diferents dimensions analitzades.

"BUIDATGE D'ENTREVISTES"

DIMENSIÓ 1: MOTIVACIÓ PERSONAL DEL PROFESSOR.

A/ PER L'ASSIGNATURA:

- Li agrada molt. I I I I I I I I I I I I (13)
- Li agrada. I I I I I I I I I I I I (14)
- Es sent realitzat/ada com a professor/a.
- "Psi"Li està baixant la motivació pels alumnes.I

B/ PER L'ENTORN DE TREBALL:

- Molt a gust en el centre.I I I I I I I I I I I I I I I (17)
- Està a gust en el centre.I I I I I I I I I I I I (14)
- Li va costar adaptar-se perquè no coneixia ningú.

C/ ENVERS ELS ALUMNES:

- Està bé.I I I I (4)
- Molt content.I I I I I I (7)
- Molt content, son molt participatius I, molt receptius, molt bons.I I I (3)
- Molt bé en els alumnes, tot i que son de diversitat (ve de Barna, d'un entorn molt conflictiu)
- Està bé amb ells i això que és el cap d'estudis.I I (2)
- Sí, però amb matisos.(al principi de curs costa "controlar-los) I
- Els alumnes no tenen ganes de fer res, estan passius, poc motivats.I I I I (5)
- Amb els alumnes, no tan bé, perquè no hi ha cultura de l'esforç i te cursos molt mesclats d'edat.
- A la llarga pot cansar per la manca de disciplina i el munt de coses a fer.
- Li agradaria tenir alumnes més grans.I I (2)

DIMENSIÓ 2: RECURSOS I INSTAL·LACIONS.

- MATERIAL: Sí.I (27)
- Penso que en tenim poc.I I I (3)

- L'utopia seria 1 pilota x 2 alumnes...però, sí.
- Instal·lacions: Sí: I (19)
- Un espai més gran per fer més coses. I I I I (4)
- Els vestidors son molt petits i/o en mal estat. I I I I I (6)
- L'ajuntament cedeix els seus espais. I I I I I I I I (8)
- El gimnàs és petit per més d'un grup quant fa molt temps. I I I I I I I (7).

DIMENSIÓ 3: VALORACIÓ PERSONAL DEL PROFESSOR D'EF PER PART DE , COMPANYS, ALUMNES I PARES.

ES SENT VALORAT PELS COMPANYS:

- Sí I (28)
- El fet de ser cap d'estudis canvia la valoració.
- No ho sap.
- No li preocupa.
- Per alguns companys encara som "els últims" I
- Com a persona sí, com a professional, no.
- De vegades ens tenen de "comodins"

ES SENT VALORAT PELS ALUMNES:

- No ho sap. I I
- Cada cop més. I
- El fet d'ese cap d'estudis fa que els coneguis més
- Sí I (29)

ES SENT VALORAT PELS PARES:

- Sí I I I I I I I I I I (10)
- Suposa que sí I I I (3)
- No ho sap. I I I I I I I I I I (9)
- No li preocupa.
- Hi ha de tot. I
- Hi ha molt de camí a fer. I I I (3)
- No, no col·laboren ni et respecten. I I
- El fet de ser cap d'estudis fa que et respecten, no se si seria igual si "sol" fos professor d'E.F.

DIMENSIÓ 4: VALORACIÓ DE L'ASSIGNATURA PER PART DE COMPANYS, ALUMNES, PARES.

- ELS COMPANYS VALOREN L'ASSIGNATURA:

- S'ha de progressar i/o millorar. I I I I I (5)
- Hi ha de tot. I I (2)
- Sí I I I I I I I I I I (9)
- No I I I I I I I I I I I I I I I (15)
- Cada cop més. I I (2)
- Depent de l'institut. I (1)

- ELS ALUMNES VALOREN L'ASSIGNATURA:

- Sí. I (21)
- No. I I I I I I I I I I I (10)
- Hi ha de tot. I (1)
- Cada cop més. I I I (3)

- ELS PARES VALOREN L'ASSIGNATURA:

- S'ha de progressar i/o millorar. I I I I I I I I I I (8)
- No ho sé. I I (2)
- Hi ha de tot. I I (2)
- Sí. I I I (3)
- No. I (19)
- Cada cop més. I I (2)

DIMENSIÓ 5: MOTIVACIÓ DE L'ALUMNE.

- LI AGRADA L'ASSIGNATURA.

- Sí. I (20)
- Sí a 1er i 2on, després menys. I
- Hi ha de tot. I I I (3)
- No gaire. I

- VE MOTIVAT A CLASSE.

- Sí. I I I I I I I I I I I I I I I I (14)
- Participent molt. I I I I (4)
- Es porten bé. I I I (3)
- S'ho passen bé. I (1)
- Hi ha de tot. I I (2)

- Costa motivar-los.I
- Depen del professor.
- El problema son els repetidors.I
- Cada cop estant més desmotivats per tot.I I I (3)
- Es compensen uns continguts amb els altres.

DIMENSIÓ 6. OPINIONS PERSONALS

- Els primers anys de feina son els mes motivants.I
- Cal aprofitar l'entorn natural per motivar l'alumnat.
- Saber les causes del perquè l'alumne no fa pràctica ajudaria a resoldre-ho.
- L'alumnat de les TE te més bona actitud, en general, que el de Barcelona.
- Seria bó tenir menys alumnes per grup.
- Els anglesos son, pot ser, els nouvinguts que menys es volen integrar.
- Els professors d'EF haurien de treballar més en grup, estar més en contacte.
- M'agradaria que hi hagues més continuïtat en el treball als instituts.(3)
- Em baixat l'exigencia envers l'alumnat en totes les assignatures, i això es negatiu.
- Hauria d'haber més comunicació i continuïtat entre primaria i secundaria.
- L'EF ha evolucionat per a bé.
- S'ha d'intantar individualitzar i respectar el més possible l'alumne.
- Hi ha bastans d'accidents de moto entre els desplaçats.
- L'administració es contradiu en els seus plantejaments. D'una banda es preocupa del sedentarisme i la obesitat, i d'altra baixa el nombre d'hores de EF.

ENTREVISTES ALS ESPECIALISTES EN LES DIFERENTS CAUSES DE NO PARTICIPACIÓ EN LA PRÀCTICA D'EF.

Les entrevistes als diferents especialistes de cada una de les possibles causes de no participació en la pràctica d'EF, s'adjunten als annexes d'aquest treball.

Obviament, encara que les preguntes siguin gairebé les mateixes als diferents especialistes, al tractarse de causes molt diferents, les respostes són molt específiques, per lo qual, no es pot fer un buidatge temàtic general.

Si que es troben, però, un serie de característiques similars.

En primer lloc, gairebé en totes les possibles causes, els especialistes recomanen l'exercici físic per millorar l'estat de l'alumne en qüestió.

En la majoria de les patologies, l'exercici físic, en la mesura de les capacitats concretes en cada cas, resulta beneficios per a l'alumne. Pocs són els casos on es recomana immobilitat o que l'alumne deixi totalment de fer pràctica. (Tans sols davant de possibles cardiopaties no diagnosticades, problemes de migranyes, o en el de traumatismes greus, es dona el consell- obvi d'altra banda- de no fer pràctica.)

En general, els diferents especialistes recomanen no apartar l'alumne de la pràctica de l'EF, encara que aquesta, de vegades, tingui que ser més llaugera, o adaptar-se a les característiques en concret del problema que té l'alumne.

Una altra característica en comú que ens trobem en les observacions mèdiques, és la percepció de que alguns alumnes utilitzen la seva dolència com a excusa per no fer la pràctica d'EF, quant aquesta no els resulta motivant o no els agrada. En la consulta mèdica el primer que fan és demanar el "paper" justificant per presentar davant el professor.

Davant esta situació, la majoria dels pares són proteccionistes, i per por o excésu cel dels fills, prefereixen que no faci pràctica en lloc d'incentivar-los per superar el problema.

També ens trobem, en menys casos però, alumnes que volen fer pràctica a pesar de tenir algun problema mèdic, però en són pocs i molt motivats per l'exercici o per un esport en concret.

Per últim, molts de facultatius, ens mostren la seva preocupació per la manca de cultura de l'activitat física que percebeixen en els nens i adolescents i en alguns pares.

Es patent per ells la contradicció que existeix entre la preocupació per l'aument de la obesitat infantil a causa del sedentarisme i d'una incorrecta alimentació, i la manca de col.laboració de l'administració d'ensenyament amb els professionals de l'EF i de medicina. S'apunta en aquet sentit, la necessitat d'algún tipus de col.laboració o d'organisme d'enllaç entre els pediatres i ensenyament, per buscar vies de sol.lució.

6- PROGRAMA D'EXEL DE RECOLLIDA DE DADES.

El resultat quantitatiu de la investigació es tracta a partir de les bases de dades de la recollida d'hores de no pràctica i causes d'aquesta realitzades per tots els professors d'EF de les TE.

En els primers fullsd'excel, es reflexa el percentatge d'hores de no pràctica de cada grup i institut, tret a partir de les hores de pràctica i el nombre d'alumnes
La pagina s'ha tingut que anar tallar per exposar-la, però s'adjunta als annexos tot el recull senser.

	ALUMN ES PER IES	HORES DE PRÀCTIC A PER CURS I PER IES	TOTAL DE HORES DE PRÀCTIC A	HORES DE NO PRÀCTIC A	PERCENTAT GE HORES DE NO PRÀCTICA		
	TOTAL	TOTAL		TOTAL	TOTAL		
IES TERRA ALTA	380	140	53200	187	0,35		
IES TA 1 ESO	83	35	2905	5	0,17		
IES TA 2 ESO	103	35	3605	19	0,53		
IES TA 3 ESO	104	35	3640	60	1,65		
IES TA 4 ESO	90	35	3150	103	3,27		
IES JULIO ANTONIO	367	140	12845	633	4,93		
IES JA 1 ESO	115	35	4025	291	7,23		
IES JA 2 ESO	118	35	4130	195	4,72		
IES JA 3 ESO	90	35	3150	24	0,76		
IES JA 4 ESO	44	35	1540	123	7,99	IES TERRA ALTA	0,3 5
IES FLIX	287	140	10045	319	3,18	IES JULIO ANTONIO	4,9 3
IES FLIX 1 ESO	76	35	2660	26	0,98	IES FLIX	3,1 8
IES FLIX 2 ESO	75	35	2625	85	3,24	IES LA SENIA	2,6 8
IES FLIX 3 ESO	70	35	2450	154	6,29	IES SALES I FERRER	1,6 6
IES FLIX 4 ESO	66	35	2310	55	2,38	IES LES PLANES	6,3 8
IES LA SÈNIA	240	140	8400	225	2,68	IES ALFACS	1,0 9
IES SEN 1 ESO	78	35	2730	60	2,20	IES MONTSIA	0,9 5
IES SEN 2 ESO	66	35	2310	74	3,20	IES BERENGUER	1,2 3
IES SEN 3 ESO	52	35	1820	36	1,98	IES SOL de RIU	0,6 4
IES SEN 4 ESO	44	35	1540	55	3,57	COL. S. COR	2,5 1
IES SALES i FERRER	270	140	9450	157	1,66	IES J. BAU	1,1 3
IES SF 1 ESO	64	35	2240	35	1,56	IES EBRE	1,7 0
IES SF 2 ESO	73	35	2555	43	1,68	IES B. d'ANJOU	1,5 8
IES SF 3 ESO	71	35	2485	49	1,97	IES DELTEBRE	0,4 5
IES F 4 ESO	62	35	2170	30	1,38	IES CAMARLES	0,6 8
IES LES PLANES	256	140	8960	572	6,38	IES CANDELERA	1,2 6

IES PLAN 1 ESO	71	35	2485	108	4,35
IES PLAN 2 ESO	59	35	2065	146	7,07
IES PLAN 3 ESO	75	35	2625	221	8,42
IES PLAN 4 ESO	51	35	1785	97	5,43
IES ALFACS	427	140	59780	654	1,09
IES ALF 1 ESO	107	35	3745	130	3,47
IES ALF 2 ESO	106	35	3710	109	2,94
IES ALF 3 ESO	97	35	3395	141	4,15
IES ALF 4 ESO	117	35	4095	274	6,69
IES MONTSIA	218	140	30520	289	0,95
IES MONT 1 ESO	56	35	1960	82	4,18
IES MONT 2 ESO	52	35	1820	68	3,74
IES MONT 3 ESO	45	35	1575	105	6,67
IES MONT 4 ESO	65	35	2275	134	5,89
IES BERENGUER	418	140	58520	718	1,23
IES BERENG 1 ESO	122	35	4270	184	4,31
IES BERENG 2 ESO	121	35	4235	198	4,68
IES BERENG 3 ESO	93	35	3255	159	4,88
IES BERENG 4 ESO	82	35	2870	177	6,17
IES SOL de RIU	330	140	46200	297	0,64
IES SOL 1 ESO	103	35	3605	46	1,28
IES SOL 2 ESO	81	35	2835	89	3,14
IES SOL 3 ESO	77	35	2695	103	3,82
IES SOL 4 ESO	69	35	2415	69	2,86
COL. S.COR	211	140	29540	742	2,51
COL.S.COR 1 ESO	62	35	2170	154	7,10
COL.S.COR 2 ESO	59	35	2065	165	7,99
COL.S.COR 3 ESO	50	35	1750	187	10,69
COL.S.COR 4 ESO	40	35	1400	236	16,86
IES J.BAU	449	140	62860	710	1,13
IES J.BAU 1 ESO	111	35	3885	124	3,19
IES J.BAU 2 ESO	116	35	4060	478	11,77
IES J.BAU 3 ESO	107	35	3745	65	1,74
IES J.BAU 4 ESO	115	35	4025	43	1,07
IES de l'EBRE	348	140	48720	829	1,70
IES EBRE 1 ESO	89	35	3115	193	6,20
IES EBRE 2 ESO	85	35	2975	188	6,32
IES EBRE 3 ESO	92	35	3220	191	5,93
IES EBRE 4 ESO	82	35	2870	257	8,95
IES B. d'ANJOU	127	140	17780	281	1,58
IES ANJOU 1 ESO	38	35	1330	51	3,83
IES ANJOU 2 ESO	36	35	1260	92	7,30
IES ANJOU 3 ESO	31	35	1085	87	8,02
IES ANJOU 4 ESO	22	35	770	51	6,62
IES DELTEBRE	355	140	49700	222	0,45

IES DELT 1 ESO	106	35	3710	51	1,37
IES DELT 2 ESO	72	35	2520	35	1,39
IES DELT 3 ESO	93	35	3255	66	2,03
IES DELT 4 ESO	84	35	2940	80	2,72
IES CAMARLES	348	140	48720	331	0,68
IES CAM 1 ESO	106	35	3710	46	1,24
IES CAM 2 ESO	103	35	3605	66	1,83
IES CAM 3 ESO	70	35	2450	121	4,94
IES CAM 4 ESO	69	35	2415	98	4,06
IES la CANDELERA	230	140	32200	405	1,26
IES CANDE 1 ESO	74	35	2590	110	4,25
IES CANDE 2 ESO	42	35	1470	99	6,73
IES CANDE 3 ESO	58	35	2030	74	3,65
IES CANDE 4 ESO	56	35	1960	122	6,22
TOTAL	5261	8	42088	7571	17,99

Amb aquests fulls s'han anat recullint les diferents causes de no participació de cada curs de cada centre que els diferents professors d'Educació Física. A partir d'ells s'han pogut treure els percentatges de les diferents causes de no participació amb grups de continguts i específicament, dintre d'aquets, de cada causa en concret.

		IES TERRA ALTA				IES JULIO ANTONIO				IES FLIX				IES LA SÈNIA				IES SALES I FERRER				IES LES PLANES						
		1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4rt ESO			
MALALTIES CRÒNIQUES I/O MINUSVALIES	M. CARDIOBASCULARS															3	4											
	M. RESPIRATÒRIES			2	3	4	8			4	8	1						2	3							2	0	
	MINUSVALIES																											
	ALTRES	3	1	3	0		2	2	4					1	7				3								4	
SUMA																												
LESIONS	ÒSSEES		1	0	6		1	0	2	2					1	0	6				6				4	1	8	
	MUSCULARS			1	3	1	4	1	0	2	4	8		1	7	1			1	3	3	6	2		2		2	
	ARTICULARS	5		1	9	1	6		2	8	3	3		2	1	4	2	8	1	1	6	1			1	3	9	8
	ALTRES							2	3					9	2	3										2	1	5
SUMA																												
ASPECTES SOCIOCULTURALS	DESCONEIXEMENT DE L'IDIOMA					6	2														8		8				3	

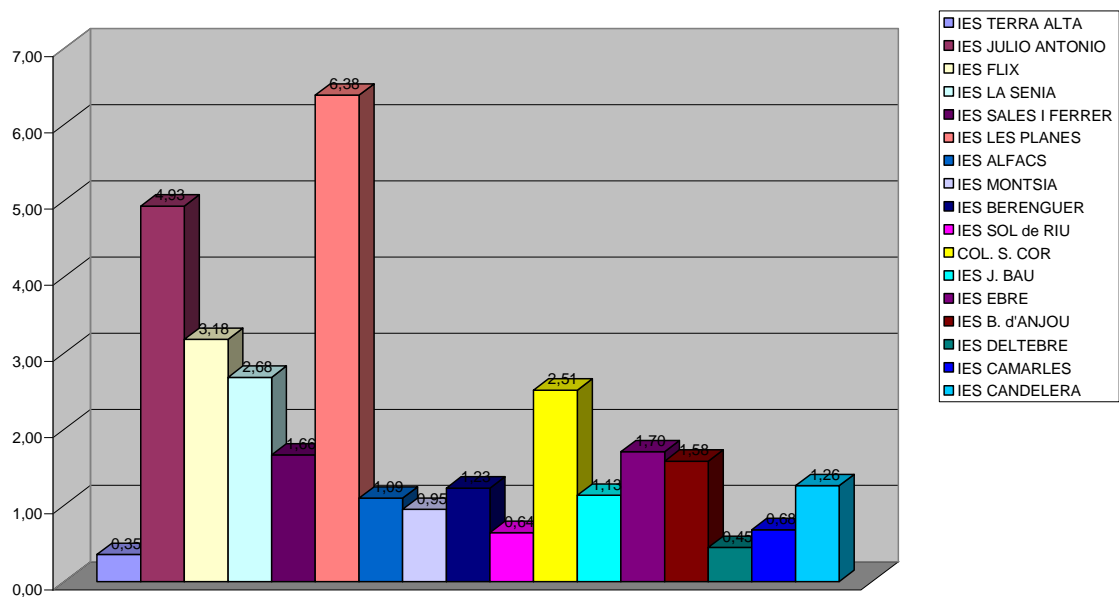

ASPECTES SOCIOCULTURALS	DESCONEIXEMENT DE L'IDIOMA	9			2															
	CONTEXT SOCIAL DESFAVORIT	20	13																	
	PROBLEMES RELIGIOSOS				2							1								
	ALTRES		3		2															
SUMA																				
ASPECTES MOTIVACIONALS	NO LI AGRADA L'ASSIGNATURA	12	13	31	15									21		21	32	37	20	
	PROBLEMES AMB EL PROFESSOR			4																
	PROBLEMES AMB EL GRUP	7	6				1													
	ALTRES	38	32	17	45	15	42	20	20	18	15	20	22	22	22	37	59	47	22	28
SUMA																				
TRANSTORNS LLEUS	M. VIRIQUES	12	16	31	25	11	19	30	12	22	65	35	19	13	11	15	2		17	
	MAREJOS, MALS DE CAP....	2	4	3	6					2	17	3			9		8	5	5	8
	ALTRES	25	22	9	55	8	47	2	4	6	4	3	2	7	5	4				4
	SUMA																			
TRANSTORNS DE L'ALIMENTACIÓ	ANOREXIES																			
	BULIMIES																			
	ALTRES				6															
	TOTAL ALUMNES PER GRUP	13	18	19	25	51	92	87	51	51	35	66	80	45	66	21	98	19	74	22

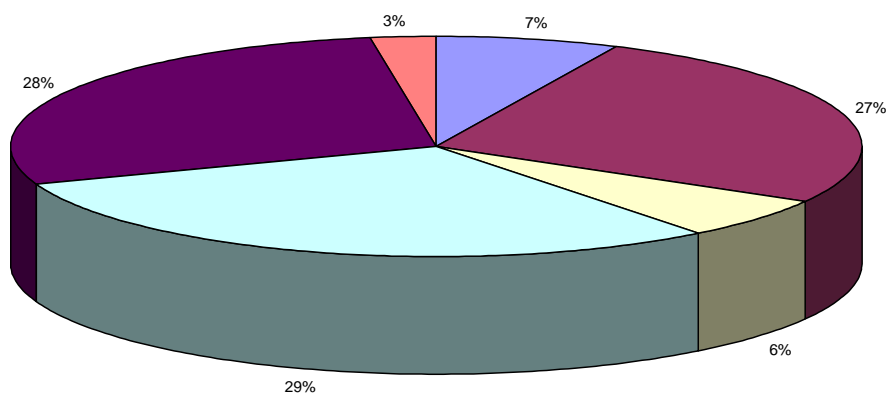
TOTAL CAUSES	PERCENTATGE RESPECTE AL GRUP DE CAUSA	PERCENTATGE DEL GRUP RESPECTE EL TOTAL		
12	9,6	6,0	MALALTIES CRÒNIQUES I/O MINUSVALIES	6,02
72	57,6		LESIONS	27,97

16	12,8		ASPECTES SOCIOCULTURALS	2,50
25	20,0		ASPECTES MOTIVACIONALS	36,83
125			TRANSTORNS LLEUS	26,38
100	17,21	28,0	TRANSTORNS DE L'ALIMENTACIÓ	0,29
199	34,25			
189	32,53			
93	16,01			
581				
11	21,2	2,5		
33	63,5			
3	5,8			
5	9,6			
52				
202	26,4	36,8		
4	0,5			
14	1,8			
545	71,2			
765				
254	46,4	26,4		
93	17,0			
201	36,7			
548				
0	0,0	0,3		
0	0,0			
6	100,0			
6				
2077				

PERCENTATGE DE NO PRÀCTICA PER INSTITUTS

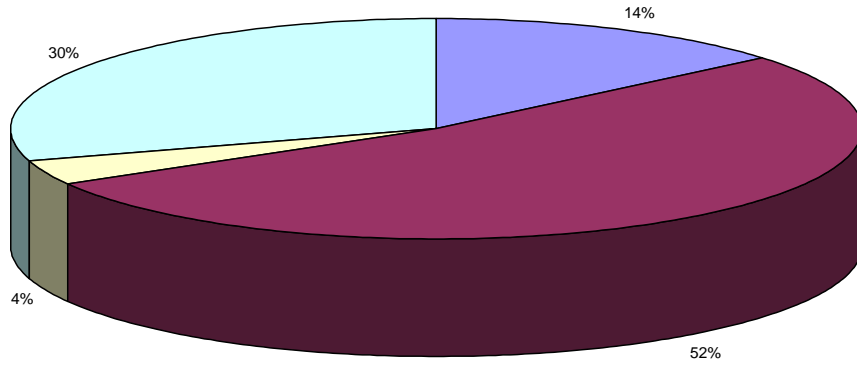

CAUSES DE NO PRÀCTICA

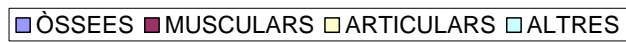
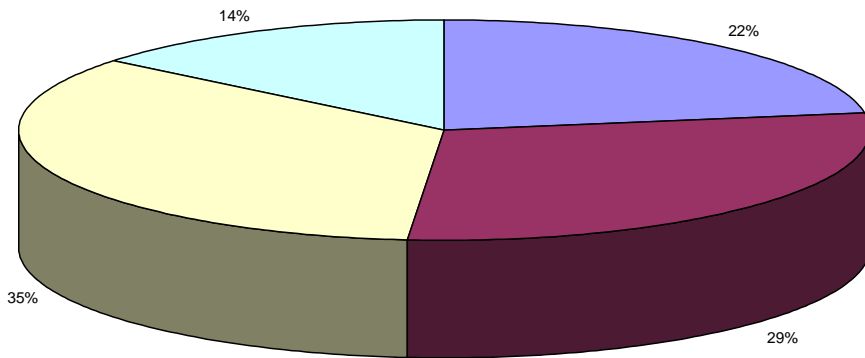

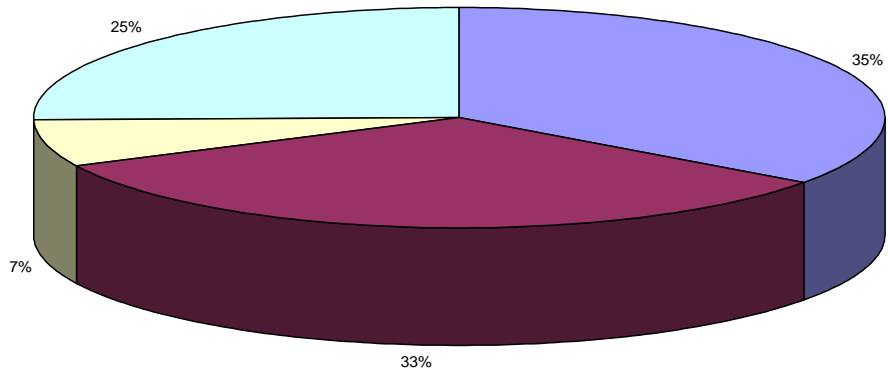
MALALTIES CRÒNIQUES I/O MINUSVALIES

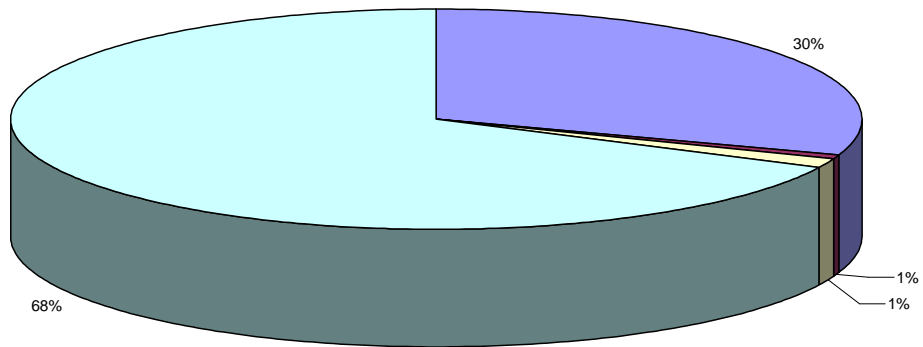
LESIONS

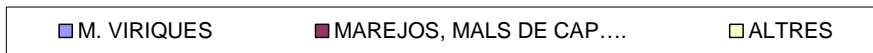
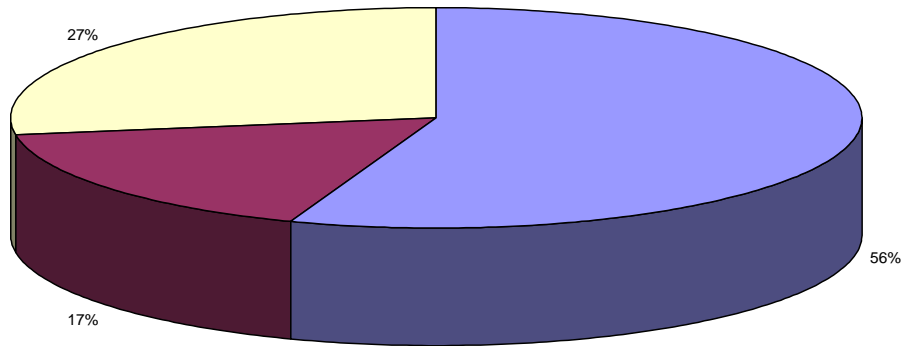
ASPECTES SOCIOCULTURALS

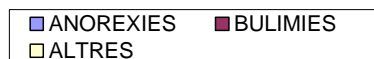
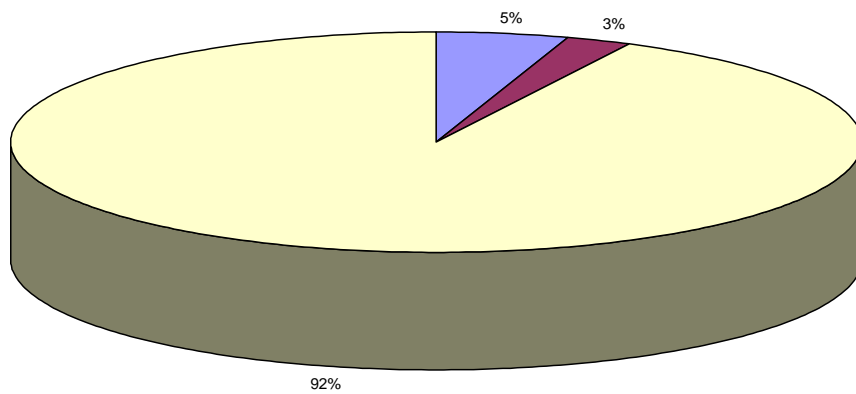
ASPECTES MOTIVACIONALS

TRANSTORNS LLEUS

TRANSTORNS DE L'ALIMENTACIÓ

7- PROTOCOLS D'APLICACIÓ PER CADA CAUSA DE NO PRÀCTICA.

A partir dels resultats obtinguts en: La recollida de dades sobre les causes de la no participació dels alumnes en les classes d'EF ; Les respostes i opinions dels professors d'EF; Els anàlisi DAFO dels departaments de cada centre; Els estudis de les instal·lacions per realitzar les pràctiques d'EF; i, sobre tot, les respostes i consells mèdics dels diferents especialistes, s'han elaborat diferents protocols d'actuació.

Aquets protocols, no pretenen ser una resposta tancada i segura en cada una de les causes. Son, més bé, una idea a seguir per intentar buscar una millora de la participació en les nostres classes pràctiques d'EF.

Els protocols estan confeccionats pensant en la seva utilització a la pràctica del dia a dia de les nostres classes. Es a dir, es busca que, amb un cop d'ull, ens queden clares les característiques del problema que tenim al davant, els tipus o nivells de la problemàtica en qüestió, i sobre tot, com em d'actuar-hi.

Així, davant un mateix problema, es poden donar protocols d'actuació diferents. La resposta d'utilització d'uns o altres protocols, la tindrà sempre i en últim cas, el professor en qüestió, ja que es ell el que sabrà en cada cas, la causa d'aquest. Per exemple, davant d'un alumne que no porta la roba, hi ha tres tipus de respostes. El professor triarà la que més li convingue depenent de la causa per la qual l'alumne no te vestuari, i aplicant el seu criteri depenent d'aquesta i del tipus de reacció i motivació que busque.

En el cas de problemes mèdics, si que cal seguir seriosament les recomanacions dels especialistes. Hi ha patologies que tenen diferents nivells de gravetat i cal exigir un diagnostic previ per saber com tractar els alumnes.

Seria interessant que tots els professor tinguessen unes mínimes nocions de les característiques de les patologies més freqüents en les causes de no participació en la pràctica d'EF.

No ens podem exedir en l'exigencia, ni podem demanar un rendiment igual a tots els alumnes. Tampoc podem “ curar-mos en salut” i deixar sense pràctica a alumnes que en podrien fer i que els hi seria beneficios. Cal tenir molt clar, quan poden fer pràctica i a quin nivell i quin tipus d'exercicis, i controlar les característiques mèdiques més freqüents.

Sobre tot en l'apartat de “ que no em de fer mai”, em de ser molt curosos en no exedir-mos de les recomanacions dels especialistes, i davant del dubte, sempre exigir un diagnòstic.

En alguns dels casos, les actuacions hauran de ser previes a la pràctica si ja s'ha detectat el problema. Es el cas dels alumnes, que havent tenit una lesió osea o muscular, venen a classe en el periode de rehabilitació. Hi ha exercicis i tiupus d'activitat física, adequats per cada cas. Es important en aquet periode, seguir les instruccions o pautes marcades pel rehabilitador i/o traumatòlec. Es donen casos d'alumnes que refugiats en la seva lesió i protegits per els pares, tarden molt més de lo “normal” en tornar a la pràctica. En aquets casos, el protocol pot ser una eina per incentivar-los.

Tambè és pot donar el cas oposat: l'alumne esportista que vol tornar de seguida a fer pràctica i posa així en perill la seva correcta i total recuperació. Hi ha casos de nens futbolistes que arriben a jugar lesionats i fins i tot infiltrats, apoiats pels pares (que veuen en ells futures estrelles), per por de perdre el ritme de la temporada. S'ha de fer entendre en aquets casos, que arrastrar una lesió es mol pitjor que un temps d'inactivitat, i que es poden tenir secueles de per vida.

En el cas de les patologies greus, existeixen els dos extrems de reacció. Per una part estan els pares protectors que no deixen fer res al seu fill per por a que li perjudique l'exercici. Hem vist però que en casi totes les patologies cardiaques, i en moltes de respiratories (menys el cas d'asma greu, molt poc frequent), es positiu que els nens fecin exercici.

Tambè estan els pares que volen que el seu fill faci "tot" el que fan els altres, per demostrar així que el seu problema està superat. En aquet cas, es pot deixar que els nens facin la pràctica normal, sempre i quant no exedeixen els consells medics de " que no em de fer mai", com a limit de les seves actuacions.

En el cas de les causes per transtorns lleus, es important confiar en la sinceritat del alumne. Es dificil mesurar com afecta un costipat o un dolor menstrual a cada persona en concret. Si que es pot, però, animar l'alumne a participar en algún tipus d'activitat que entengue que li és positiva.

Un altre tipus de protocol és el lingüistic. Es tracta de, a partir d'unes paraules clau, crear un minim vincle de comunicació en els primers dies de l'alumne en la nostra classe. Sovint les sessions pràctiques d'EF, son les primeres classes a les que acudeix l'alumne novingut. Això és així, perquè om pensa que al ser una assignatura eminenment pràctica, serà més facil la inclusió. En general, els jocs i els esports, son una gran eina d'inclusió per l'alumnat nouvingut. Aixó nobstant, no vol dir que els problemes de comunicació o hi siguin.

Els protocols d'idioma, estan pensat per " trencar el gel" aquets primers dies de classe de l'alumne nouvingut. En ells s'han traduït conceptes molt bàsics, algún d'ells, per exemple el del protocol d'arab, inclosos espontaniament per l'exalumne que ha col.laborat en la traducció, com son "estar atent al professor/a", o "col.laborar amb els companys".Aquestes dues frases, aparentment sencilles, tenen un gran valor intrinsec. L'alumne, a volgut transmetre als seus "possibles" compatriotes el respecte a la nostra tasca pedagógica-siguem professors o professores-, ja que ell mateix a escrit el "professor/a". Tambè ha cregut convenient anyadir el valor de la col.laboració entre els nouvinguts i els alumnes autoctons com a eina d'enteniment i apretentatge. Aquets conceptes, però, poden ampliarse o canviarse al parer de cada professor.

A més dels diferents protocols d'intervenció davant les causes de no participació, s'ha confeccionat un protocol de recollida de dades al principi de curs. Aquest full està pensat per repartir-lo a l'inici del curs escolar a tots els alumnes. Segurament el retornaran molt pocs, els que tinguen controlada algun tipus de patologia o problema. Però aquesta informació ens serà molt valuosa al hora de programar les possibles adaptacions d'aquets alumnes, i a més, ens evitarà algún possible ensurt.

Aquest full recull, de forma anonima, ja que sols el llegirà el professor, els problemes mèdic o funcionals dels alumnes afectats. Hi ha alguns alumnes que no volen dir en públic el seu problema per vergonya o por a les reaccions. Tambè hi ha pares que volen guardar la confidencialitat de les patologies dels seus fills per tal de normalitzar la seva situació. Per això és important recalcar que la informació serà sempre confidencial.

A continuació s'exposen els diferents protocols realitzats per intentar aplicar en les sessions pràctiques d'EF, per tal de millorar el nivell de participació dels alumnes de secundaria. Els protocols d'informació i actuació davant de les diferents causes de no participacions desenvolupats son els següents:

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT LES CARDIOPATIES.

QUE CAL SABER: L'activitat física i l'exercici controlat, tenen efectes beneficiosos pel cor com son : Millora de la circulació sanguínea, prevenció de les malalties cardiovasculars, control de la tensió arterial i recuperació de moltes cardiopaties. S'han d'evitar els factors de risc com poden ser l'obessitat infantil, el sedentarisme i el tabac. S'ha d'aprofundir en els correctes hàbits d'alimentació per tal d'incidir en la salut global del nen.

TIPUS DE CARDIOPATIES.	QUE ES POT FER A LA PRÀCTICA	QUE NO ES POT FER
<p>A/ NO DIAGNOSTICADES. (Cansament excessiu sense justificació, síncope d'esforç, palpitations, bufs...)</p>	<p>Exigir un diagnostic. Exercici suau.</p>	<p>Exercici amb exigencia de rendiment.</p>
<p>B/ CARDIOPATIES LLEUS. (síncope vagal, buf inocent, extrasístoles, insuficiencias lleus...)</p>	<p>Exercici normal, amb control de pulsacions.</p>	<p>Exercici amb canvis sobtats d'intensitat, canvis bruscos de temperatura, deshidratació.</p>
<p>C/ CARDIOPATIES GREUS. (Comunicació de les cavitat del cor, transposició de grans vasos...)</p>	<p>Exercici suau, inclús moderat, valorat individualment.</p>	<p>Exercici intens, Canvis bruscos de temperatura, deshidratació treball isometric.</p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT FRACTURES OSSEES DEL MEMBRE SUPERIOR.

QUE CAL SABER: Les fractures en adolescents poden ser *diafisiaries* (benignes, ja que no afecten al creixement) i el seu tractament sol ser ortopèdic, i *epifisiaries* (greus, ja que afecten al cartilag de creixement) i es solen tractar amb reducció i cirugia. Encara que els nens tenen una recuperació més ràpida que els adults, cal tenir-ho en compte a l'hora de la rehabilitació i de la posterior pràctica.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
<p>- Clavícula: Sol ser una fractura benigna, amb una recuperació voltant els 30 dies i sense secueles.</p> <p>- Humer: No sol requerir cirugia, te una recuperació voltant els 40 dies.</p> <p>- Colze: Es una fractura greu que pot portar complicacions en un 25% dels casos i secueles com rigidesa, perdua de movilitat, desviació.</p> <p>- Radi: Son les més frequents. Si no hi ha desplaçament, no es greu i no te secueles. Si en hi ha, pot necessitar tracció i /o cirugia.</p> <p>- Ma: Normalment en 15-20 dies es recupera, però cal vigilar secueles</p>	<p>Per totes les fractures:</p> <p><u>En el moment de la fractura:</u> Inmovilitzar i portar a un centre sanitari. Si sospitem d'aquet tipus de lesió, cal remedir a un especialista sempre.</p> <p><u>En el periode de rehabilitació: Seguir sempre les recomanacons de l'especialiste. Si l'alumne pot fer activitat fisica sense moure la zona afectada, es pot treballar flexibilitat i força a nivell isomètric concret.</u></p> <p><u>En la tornada a la pràctica amb tot el grup-classe: Treballar amb seguretat, sense carregues a la zona de lesió, i amb una intensitat moderada fins la normalització total.</u></p>	<p>Per totes les fractures:</p> <p><u>En el moment de la fractura:</u> Mai no manipular la zona afectada. Mai no infravalorar la lesió ni que sigue d'una zona poc "notoria", com la ma.</p> <p><u>En el periode de rehabilitació: Obviar el control de l'especialiste. Activitats físiques que suponen una movilitat de la zona afectada. Forçar i/o presionar per que la tornada a la pràctica sigui ràpida.</u></p> <p><u>En la tornada a la pràctica amb tot el grup classe: Desatendre les possibles secueles d'una lesió. Activitat física d'alta intensitat amb carregues externes. Exigir de seguida un rendiment normalitzat.</u></p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT FRACTURES OSSEES DEL MEMBRE INFERIOR.

QUE CAL SABER: Les fractures en adolescents poden ser *diafisiaries* (benignes, ja que no afecten al creixement) i el seu tractament sol ser ortopèdic, i *epifisiaries* (greus, ja que afecten al cartilag de creixement) i es solen tractar amb reducció i cirugia. Encara que els nens tenen una recuperació més ràpida que els adults, cal tenir-ho en compte a l'hora de la rehabilitació i de la posterior pràctica.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
<p>Membre inferior:</p> <p>- Pelvis i cadera: Son fractures poc freqüents que es donen en context de politraumatismos. Es solen tractar amb tracció i ortopedia d'uns 30 dies.</p> <p>- Fémur: Si son de diafisis femoral, no solen ser greus. Si son de coll de fémur, sempre son Graus, ja que poden deixar secueles en el creixement.</p> <p>- Tibia: Son molt freqüents en adolescents esportistes. Si son epifisiaries, son Graus i s'han de reduir, les diafisiaries no suponen problemes.</p> <p>- Peu: Sovint son fractures del cartilac de creixement. Normalment el tractament es reducció i ortopedia.</p>	<p>Per totes les fractures:</p> <p><u>En el moment de la fractura:</u> Inmovilitzar i portar a un centre sanitari. Si sospitem d'aquet tipus de lesió, cal remetre a un especialista sempre.</p> <p><u>En el periode de rehabilitació:</u> Seguir sempre les recomanacions de l'especialiste. <u>Si l'alumne pot fer activitat física sense moure la zona afectada, es pot treballar flexibilitat i força a nivell isomètric concret.</u></p> <p><u>En la tornada a la pràctica amb tot el grup-classe:</u> <u>Treballar amb seguretat, sense carregues a la zona de lesió, i amb una intensitat moderada fins la normalització total.</u></p>	<p>Per totes les fractures:</p> <p><u>En el moment de la fractura:</u> Mai no manipular la zona afectada. Mai no infravalorar una lesió ni que sigue un petit traumatisme. (p.ej. al peu)</p> <p><u>En el periode de rehabilitació:</u> Obviar el control de l'especialiste. <u>Activitats físiques que suponen una movilitat de la zona afectada.</u> <u>Forçar i/o presionar per que la tornada a la pràctica sigui ràpida.</u></p> <p><u>En la tornada a la pràctica amb tot el grup classe:</u> <u>Desatendre les possibles secueles d'una lesió.</u> <u>Activitat física d'alta intensitat amb carregues externes.</u> <u>Exigir de seguida un rendiment normalitzat.</u></p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT ELS DOLORS ABDOMINALS.

QUE CAL SABER: : La percepció d'aquets transtorns per part de cada alumne és força subjectiva, això fa que siguin dolències difícils de quantificar. En general, però, una sol.lució conservadora(es a dir, deixar l'alumne al marge de la pràctica) no és aconsellable, ja que, en alguns casos l'alumne en podrà fer, i esta li serà beneficiosa

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
Dolors abdominals reiteratius.	En el cas dels dolors abdominals reiteratius sense causa aparent, <u>cal exigir un diagnòstic del metge</u> . Es pot fer activitat física moderada sempre valorant individualment les repercussions.	Exercici de gran intensitat o en canvis de ritme sobtats. Canvis bruscos de temperatura. Deshidratació. Activitat física d'alt rendiment.
Indisposicions, mals de panxa.	En el cas de dolors abdominals per petites indisposicions puntuals, cal repòs o exercicis de relaxació.	Exercicis d'intensitat alta i/o moderada. Canvis de ritme i/o temperatura. Activitat física que exigeixi rendiment.
Dolors abdominals per menstruació.	Exercicis de relaxació, activitat física lleugera o moderada, jocs suaus. L'activitat física es aconsellable i positiva exepte en casos greus molt puntuals.	Activitat física de gran intensitat. Canvis sobtats de ritme i/o temperatura. Activitat física que exigeixi alt rendiment.

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT ELS ALUMNES AMB AL·LERGIES PER ALIMENTACIÓ O TRANSTORNS REFERENTS A L'ASSIMILACIÓ D'ALIMENTS.

QUE CAL SABER: Els alumnes amb al·lergies per alimentació, transtorns d'assimil·lació i diabetics, poden realitzar el mateix tipus de pràctiques que tots els altres. Cal tenir en compte, però, els elements de risc de cada un d'aquests transtorns.

TIPUS	QUE PODEN FER	QUE NO EM DE FER
<p>Diabetes: Es una enfermetat en la que el cos es incapas d'usar i amagatzemar bé la glucosa perquè no produeix la cantitat necessaria d'insulina. En nens diagnosticats, el control es fa per glucosa en sang. Els nens no diagnosticats, poden tenir astenia, polifagia i poliuria.</p>	<p>Els nens diabetics poden i deuen fer exercici físic normal perquè, a curt plaç, els ajuda a controlar el nivell de glucemia i disminuir la necessitat d'insulina.</p> <p>A llarg plaç, l'exercici en diabetics, millora el metabolisme lipidic, la tensió i el cor. Es dir, disminueix els factors de risc.</p>	<p>Ignorar els símptomes explicats en alumnes no diagnosticats.</p> <p>Desatendre o descontrolar la relació d'equilibri insulina-exercici físic-alimentació.</p> <p>Exigir exercicis d'alta intensitat que posen en perill aquest equilibri.</p>
<p>Cel.liacs: Esta malaltia suposa una intolerancia al gluten que contenen molts aliments. Aixó causa problemes musculars, en els ossos, de creixement, en tot el sistema metabòlic. Sols un 10% dels cel.liacs estan diagnosticats.</p>	<p>Els alumnes celíacs poden fer pràctica d'Educació Física amb normalitat si el seu problema està controlat i consumeixen una dieta correcta, i, en el seu cas, sense gluten.</p>	<p>En casos greus per manca de control mèdic o d'alimentació (en alumnes no detectats) no podem deixar passar la sospita del problema sense exigir diagnòstic.</p>
<p>Al·lergies alimentaries.</p>	<p>No suponen cap problema, poden fer pràctica amb normalitat.</p>	<p>Desatendre la informació per estar atents en sortides o festes.</p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ DAVANT D'UN ESQUINÇ ARTICULAR PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA.

QUE CAL SABER: Un esquinç es l'elongació, rotura parcial i/o total d'algunes fibres d'un lligament articular, després d'un moviment forçat de l'articulació. Es caracteritza pel dolor, l'inflamació, la tumefacció i la impossibilitat de realitzar el moviment de l'articulació amb normalitat.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
<p>- Lleu: Elongació del lligament.</p> <p>El tractament és repòs els dies que calgui.</p> <p>- De grau mitjà: Hi ha un petita rotura de fibres a més de l'elongació.</p> <p>El tractament es inmovilització en guix de 3 a 5 setmanes.</p> <p>- Greu: Suposa una rotura masiva de fibres.</p> <p>El tractament sol ser quirúrgic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Parar de fer pràctica. - Inmovilitzar l'articulació. - Pujar la cama. - Posar gel. - Trasllat a un centre sanitari. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar pomadas o antiinflamatoris. - Posar calor. - Moure l'articulació. - Reduir la lesió.

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT ELS PROBLEMES DE COLUMNA.

QUE CAL SABER: La columna vertebral és l'eix del moviment del nostre cos, però és també el suport i la protecció de la transmissió nerviosa d'aquet. Cal per tant, tenir-ne una cura especial en quant la vigilància de les possibles patologies, tant en els factors intrínsecs (predisposició genètica, creixement), com en els extrínsecs (activitat física, hàbits posturals e higienics). En els desviaments benignes, es aconsellable fer classe d'EF amb normalitat. Com que no son dolorosos, si hi ha dolor,, cal buscar-ne la causa.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
Escoliosis : Es un desviament de la columna vertebral en el plano frontal, que s'acompanya de rotació i gibositat.	Tot tipus d'exercici de resistència, tan aeròbica com anaeròbica. Exercicis de flexibilitat i mobilitat articular. Exercicis de força-resistència i de força explosiva. Es molt recomanable la natació.	Exercicis de força màxima. Exercicis amb càrregues que superen el 10% del seu pes corporal (+-) Exercicis d'estiraments o postures que forcen o mantinguen posicions nocives en aquet plano.
Cifosis: Suposa una curva sagital rígida de la columna dorsal. No s'ha de confondre amb una actitud cifòtica (transtorn postural) que és pot corregir bé.	Activitats de resistència aeròbica i anaeròbica sense arribar a intesitats màximes. Mobilitat articular i flexibilitat. Exercicis de força sense sobre càrregues. Esports : natació, bàsquet, volei...	Exercicis de força màxima. Exercicis amb càrregues que superen el 10% del seu pes corporal (+-) Exercicis on la posició base sigui "cifotica", com anar en bici.
Lordosis: Suposa una curvatura pronunciada del la columna lumbar en el plano antero-posterior. (p.e.en gimnàstica ritmica)	Treball de resistència de tot tipus. Treball de força sense càrregues. Flexibilitat sense incidir en el plano lumbar antero-posterior.	Exercicis de força màxima. Exercicis amb càrregues que superen el 10% del seu pes corporal (+-) Exercicis d'estiraments o postures que forcen o mantinguen una hiperlordosis.

PROTOCOL D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT LES MALALTIES RESPIRATÒRIES. (ASMA I AL·LÈRGIES))

QUE CAL SABER: L'asma es una malaltia respiratòria crònica que es caracteritza per l'inflamació, estretiment i irritabilitat del bronquis. L'alergia (als acars de la pols, a algunes plantes i/o animals) sol ser el factor ambiental desencadenant de l'asma de més risc, però no es el mateix al·lèrgia que asma.

Els factors desencadenants, a més dels al·lèrgics, poden ser directes (com alguns virus respiratoris i els canvis de temperatura i humitat) o indirectes (com emocions intenses, exercici intens, farmacs- aspirina- i alguns conservants i colorants alimentaris)

Els alumnes amb asma han de dur sempre un broncodilatador (ventolin)

TIPUS:	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
<p>- Intermitent: Amb capacitat pulmonar normal (igual o més del 80%) i símptomes molt esporàdics (2 dies a la setmana durant el dia, i 2 o menys al més per la nit)</p>	<p>Ensenyar a escalfar bé els alumnes amb asma. Aquets poden fer activitat física normal (excepte en els moments de crisis) Son la majoria dels casos.</p>	<p>Activitat física que els porti a l'extenuació o a canvis de pulsacions i/o temperatura molt agressius.</p>
<p>- Persistent lleu: Amb capacitat pulmonar normal (igual o més del 80%) .Símptomes de més de 2 dies a la setmana de dia , però no diari, i més de 2 vegades al més per la nit.</p>	<p>Activitat física moderada amb un escalfament previ correcte. (Excepte en els dies de crisis)</p>	<p>Activitat física intensa amb necessitats altes de ventilació pulmonar.</p>
<p>- Persistent moderada: Amb capacitat pulmonar entre el 60 i el 80% i que afecten a l'activitat normal diària i del son.</p>	<p>Activitat física suau, adaptada, i amb escalfament previ.</p>	<p>Activitat física que supere les seves capacitats de ventilació pulmonar.</p>
<p>- Persistent greu: Amb capacitat pulmonar del 60% o menys. Crisis freqüents. Activitat habitual molt alterada.</p>	<p>Adaptació curricular individual. (Son casos molt infreqüents)</p>	<p>Exposar l'alumne a cap factor extern desencadenant.(Pols, guix, polen...)</p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT ELS TRANSTORNS LLEUS.

QUE CAL SABER: La percepció d'aquets transtorns per part de cada alumne és força subjectiva, la qual cosa els fa difícils de classificar i controlar. En general, però, una sol.lució conservadora(es a dir, deixar l'alumne al marge de la pràctica) no és aconsellable, ja que, en molts casos l'alumne en podrà fer, i esta li serà beneficiosa (amb algunes restriccions especificques)

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
<i>Refredats</i>	En els casos lleus (sense afeccions importants de respiració o tos) l'alumne pot realitzar una activitat física moderada. (estiraments,moviments articulars, jocs i exercicis suaus...etc)	Exercicis molt intensos i/o amb canvis sobtats de ritme. Canvis de temperatura (exterior- interior, o llocs molt gelats i/o humits) Exercicis a un lloc en molta calor o poc ventilat. Activitat física que eigeixi un rendiment.
<i>Grips</i>	En les acaballes d'una grip l'alumne pot fer activitat física moderada (com en el cas dels refredats) Tambè pot, si encara esta debil, col.laborar en l'organització de la sessió realitzant petites tasques de suport. (control, material, ajudes...)	Exercicis intensos i/o amb canvis de rime. Canvis de temperatura o exposar-se a molt fred o molta calor, o en un lloc mal ventilat. Activitat física que exigeixi rendiment.

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT ELS TRANSTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTARIA.

QUE CAL SABER: Els trastorns de l'alimentació, tenen, sovint, un component psiquiàtric o psicològic. En el cas del dos primers, son alumnes amb unes característiques d'autoexigència molt marcades (bons estudiants, bons esportistes, s'areglen força...) i és una patologia llarga i greu. En els casos de sobrepes i/o obesitat, son alumnes amb algun complex per la seva imatge, i, de vegades, rebutjats pels companys a l'hora de la pràctica, lo que porta a situacions delicades.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER.
<p>Anorexia: Es una malaltia on l'obsessió per controlar el propi pes és la característica més coneguda. Qui la pateix no te una imatge real del propi cos i lluita continuament per aprimar-se. Pot arribar a ser molt greu.</p> <p>Bulimia: Sovint és l'altra cara del mateix problema. Es menja compulsivament i després, per sentiment de culpa, es provoquen els vomits. Es força perillós per tots els components de risc .</p> <p>Sobrepés: De vegades el sobrepes és fruit d'una mala alimentació, però també pot amagar un problema psicològic que es compensa menjant de més.</p> <p>Obesitat: Pot tenir la causa en una alimentació desequilibrada, però també hi han factors genètics.</p>	<p>Sempre que sospitem d'un risc de malalties de trastorn de l'alimentació, cal parlar amb l'entorn de l'alumne i, de confirmar-se o tindre dubtes, amb els pares.</p> <p>Els alumnes amb anorexia i bulimia son molt exigents. Per tant, sovint son els que volen tenir més rendiment. Però poden fer pràctica moderada, si no estan en una fase molt avançada de la malaltia.</p> <p>En el cas del sobrepes i/o obesitat, és important trobar i controlar la causa d'aquests. (Psicològica i/o endocrina)</p> <p>Cal motivar els alumnes per fer algun tipus de pràctica que sigui adient al seu estat, que tingui continuïtat i que els agradi.</p> <p>Cal incidir en la col.laboració del grup-classe.</p>	<p>Minimitar el problema o ignorar-lo. Sovint els professors d'E.F som els més propes per detectar-ho.</p> <p>Parlar exclusivament amb l'alumne. Sempre ho negarà tot, no te consciencia de la gravetat del problema.</p> <p>Fer-li fer una pràctica exigent i/o d'alt rendiment. El seu organisme no podrà resistir tantes agresions.</p> <p>Deixar de banda l'alumne o permetre que no faci pràctica. (Sempre hi ha alguna activitat que els agrada i poden fer)</p> <p>Exigir-li el mateix rendiment que als companys.</p> <p>Permetre situacions de rebuig o menyspreu per part del grup-classe.</p>

PROTOCOL BÀSIC D'INFORMACIÓ I ACTUACIÓ PER ELS PROFESSORS D'EDUCACIÓ FÍSICA DAVANT LESIONS MUSCULARS.

QUE CAL SABER: Les llesions musculars presenten un gran nombre de variants, i dintre d'aquestes, un ventall de possibilitats tant gran com el nombre d'alumnes. Per això conve saber, primer, l'abast real de la lesió, i a més, intentar esbrinar la motivació de l'alumne envers la seva recuperació.

TIPUS	QUE PODEM FER	QUE NO EM DE FER
Sobrecarrega: A causa d'un esforç reiteratiu mal controlat, o d'un treball muscular nou, el muscul respon amb un entumiment o enrampament de la zona afectada.	Es pot fer una activitat suau que no afecte als grups musculars en qüestió, treballant amb estiraments i amb exercicis de relaxació de les zones afectades.	Seguir treballant amb normalitat tots els grups afectats. Sobrecarregar més la zona muscular: podem portar-la a una contractura o rotura fibrilar.
Contractura: Es tracta d'una contracció mantinguda d'un grup de fibres musculars d'una zona concreta amb sensació de dolor poc intens.	Treballar altres grups muscular son no afecti la lesió. Realitzar exercicis d'estiraments suaus i de movilitat articular.	Seguir treballant els muscels afectats. Sobrecarregar la zona muscular antagonista per compensació.
Estribada: Elongació excessiva de les fibres musculars. (sense bretxa)	Treball aeròbic suau. Estiraments. Treball de força d'altres grups musculars.	Treball anaeròbic intens. Treball de sobrecarrega del grup muscular afectat.
Tendinitis: Inflamació d'un tendó causat per la repetició d'un gest tècnic o per un esforç continuat.	Repòs de la zona afectada. Estirament i movilitat articular d'altres zones. Força-Resistència d'altres zones no afectades.	Mai em de treballar la zona afectada ni tan sol com a suport o antagoniste del moviment.
Rotura muscular: Trencament d'un grup de fibres musculars (bretxa sense continuïtat.	Repos de la zona afectada. Movilitat articular i estiraments de les zones no afectades.	Treballar la zona afectada i la de suport. No respectar el temps de recuperació.

PROTOCOL ROBA I/O CALÇAT ESPORTIU

QUE CAL SABER: Hi ha, majoritàriament, dos tipologies d'alumnes que es deixen la roba. El primer grup seria els dels que es deixen l'equipatge d'E.F. com a excusa per no fer la pràctica, sigui concient o inconscientment. (Pot ser que no els agradi l'assignatura i ja no es preocupin del tema)

El segon grup, seria els que no han portat roba, pel motiu que sigui, i realment volen fer pràctica.

L'aplicació dels protocols serà decisió del professor, segons la causa que l'ha portat a terme.

QUE PODEM FER:	QUE NO EM DE FER MAI:
<ul style="list-style-type: none"> - Confeccionar un full de seguiment de la sessió pràctica que estant fent els companys. S'obliga així a l'alumne a estar tota la classe pendent dels continguts procedimentals que realitzen els companys. - L'alumne realitza les parts de la sessió que la roba i el calçat li permetin i l'altra la completa per escrit. - El professor li proporciona a l'alumne roba i calçat esportiu que te com a material de suport del departament d'E.F. L'alumne fa la pràctica i es compromet a tornar l'equipament en perfecte estat.	<ul style="list-style-type: none"> - Minimitzar la situació o ignorar-la. No es pot deixar l'alumne o alumnes en un "grupuscle" a banda. - Deixar que l'alumne pergui l'hora de classe i faci una hora "d'esbarjo". (Pot ser és el que volia). - No valorar el "perquè" real d'aquesta situació (averiguar i resoldre la causa).

FULL DE RECOLLIDA DE DADES DELS ALUMNES AL PRINCIPI DE CURS

PER TAL DE CONEIXER SI EL SEU FILL/A TE ALGÚN PROBLEMA A TENIR EN COMPTE A L'HORA DE REALITZAR LES PRÀCTIQUES D'EDUCACIÓ FÍSICA, I

VALORAR EL TIPUS D'EXERCICI QUE POT FER , LI PREGUEM QUE CONTESTI AQUEST QUESTIONARI QUE TRACTAREM DE FORMA CONFIDENCIAL.

CURS:.....

NOM DE L'ALUMNE:.....

EDAT:.....

- **EL SEU FILL/A PATEIX O HA PATIT ALGUN D'AQUESTS PROBLEMES DE SALUD ?:** (Marqui amb una X la casella corresponent)

1- CARDIOPATIES. QUINA?.....

2- ASMA . .....

2- ALERGIA. A QUE ?.....

3- PROBLEMES D'ESQUENA. QUINS?.....

4- FRACTURES OSEES. QUINES ?.....

5- LESIONS MUSCULARS. QUINES ?.....

6- LESIONS ARTICULARS. QUINES?.....

7- PROBLEMES D'ALIMENTACIÓ. QUIN?.....

8- OPERACIONS QUIRURGiques. QUINES?.....

9- ALTRES.....

- **EL SEU FILL /A PRÀCTICA ALGÚN ESPORT EN HORES NO LECTIVES ?**

- QUIN ?

- QUANTES HORES A LA SETMANA ?

- CONEIX EL CALENDARI DE COMPETICIONS ?

VOL AFEGIR ALGUN ALTRE COMENTARI ?.....

.....

GRACIES PER LA SEVA COL.LABORACIÓ.

EL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ FÍSICA

EXEMPLE DE PROTOCOL LINGÜÍSTIC BÀSIC PER NOUINGUTS:

LLENGUA: ARAB

CATALÀ	ARAB
HOLA, BENVINGUT/DA	مركي لع مالمس لاء . الءا
ESTIRAMENTS	ءالضء لاء ءي بءء
CÓRRER	ىرء
RESISTÈNCIA	ربص لاء
VELOCITAT	ءعرس لاء
JOCS	باءل لاء
FORÇA	ءوق لاء
REPETICIONS	ءءاع لاء
PULSACIONS	باءل لاء ءاض بء
XANDAL/ DEPORTIVES	ءضاء لاء سباء لاء
COLABORAR AMB ELS COMPANYS/ES	ءاقءص لاء ءءن اسم
ESTAR SEMPRE ATENT AL PROFESSOR/A	ءءاءء ساء لاء ءبءءن

EXEMPLE DE PROTOCOL LINGÜÍSTIC BÀSIC PER NOUINGUTS:

LLENGUA: RUS

CATALÀ	RUS
---------------	------------

HOLA, BENVINGUT/DA	Привет, добро пожаловать [priviet, dobra pajalabat]
ESTIRAMENTS	Растяжка [rastajka]
CÓRRER	Бегать [begat]
RESISTÈNCIA	Выносливость [bui noslibast]
VELOCITAT	Скорость [skoras]
JOCS	Игры [igri]
FORÇA	Сила [Sila]
REPETICIONS	Повторы [raftori]
PULSACIONS	Пульс [puls]
XANDAL/ DEPORTIVES	Спортивный костюм/ кроссовки [sportibnii kastium / krassobki]

3.2 ANALISI DELS RESULTATS

3.2.1 RESULTATS DELS ANALISI D.A.F.O.

Entre les “Debilitats” dels analisi DAFO, la més generalitzada, ja que es repeteix en molts de centres es troba en les instal.lacions cobertes. Més de la mitat dels instituts manifesten problemes d'espai en el gimnàs o instalacions poc adequades. Això es tradueix en problemes d'organització els dies de pluja o vent (molt freqüent a les TE) ja que molts gimnasos sols tenen capacitat per un grup i cal “ reelaborar” el contingut de la sessió per els altres grups que coincideixen en l'horari i que no hi caben.

A més del problema de les insatl.lacions cobertes, hi ha centres que apunten l'interinatge d'alguns professors i el problema dels alumnes transportats, com a debilitat a l'hora d'organitzar horaris i activitats.

Tambè es constata el baix nombre d'hores d'EF, encara que això sigui responsabilitat de l'administració, com una debilitat a tenir en compte.

En quant les “ Amenaces”, torna a sortir el tema dels interinatges en força, contemplat aquí com un problema extern (causat per l'administració) com a font de problemes en l'organització del departament per manca de continuïtat.

El segueix com a amenaça, l'apatia i manca de participació d'alguns alumnes, i els problemes d'integració d'altres alumnes nous.

Es significatiu que, en l'apartat “Fortaleses”, siguin els recursos humans els que es prioritzen com a tal. Així, la sintonia i bona relació entre els propis companys del departament, com la col.laboració en l'equip directiu, son les fortaleses més destacades pels companys d'Educació Física.

En l'apartat oportunitats, destaca que 11 dels 17 centres analitzats, remarquent l'oportunitat d'utilitzar les instal.lacions esportives municipals. Aquet fet contraresta la mancança que es constataba en l'apartat “Debilitats” on molts centres reflexaben el problema de la manca d'espais coberts. Aquesta oportunitat, però, amaga de vegades problemes de perdua de temps en el contingut de la sessió pràctica, per desplaçaments de l'alumnat, o canvi i/o readaptació dels horaris d'EF. Tambè comporta una certa inseguretat, ja que al tractar-se d'una cessió, l'ajuntament pot reclamar la instal.lació per us propi en qualsevol moment. (Festes locals, actuacions, events esportius...)

Una oportunitat indiscutible per molts centres de les TE, es la possibilitat d'utilitzar un entorn natural molt proper i variat. Ja son majoria els centres els que utilitzen la natura com a escenari de les pràctiques d'EF. La proximitat del riu Ebre, amb baixaors arreu de les nostres terres, del mar Mediterrani, de les montanyes del Montsia i dels ports de Tortosa, fan que les oportunitats ja siguin una realitat pels alumnes.

Altres oportunitats que també s'assenyalen, son el Pla Català d'Eport a l'escola, els convenis amb clubs, associacions i federacions, i la col.laboració de les “AMPES”.

3.2.2 ANALISI DEL RESULTAT DE L'ESTUDI DE LES INSTAL·LACIONS.

En l'estudi de les instal·lacions, destaca amb diferència, que els departament d'Educació Física tenen moltes d'aquestes al exterior o "descobertes". No ens trobem cap centre amb mancances de pistes poliesportives o espais d'ús múltiple al exterior.

En quant les instal·lacions cobertes, gimnàs, o sala d'ús múltiple, la mitat dels centres tenen problemes d'espai i descriuen el seu gimnàs com a petit o en males condicions. Aixó porta problemes sempre que dos grups o més, coincideixen, pot ser per inclemències del temps o simplement per coincidència horaria i de continguts. Solsament 4 centres descriuen el seu gimnàs com "suficient" o "amb molt bones condicions".

En el tema dels vestidors, força important a l'hora d'exigir higiene i unes normes mínimes al respecte, la majoria afirmen tenir vestidors adequats, mentre que 4 o 5, els descriuen com a "menuts", "insuficients", o "en mal estat". Hi ha companys que expliquen que no poden exigir als seus alumnes que es dutxin ja que tenen molt poques dutxes per alumne i es impossible que tinguin temps per arribar a la següent classe.

Finalment, constatem que la majoria dels centres, nou d'ells habitualment, utilitzen diferents instal·lacions municipals per realitzar les seves classes. Aixó sol·luciona molts problemes d'espai i de desdoblament de grups en sessions de continguts similars. Es pot afirmar que les instal·lacions municipals, solventen una greu mancança d'instal·lacions cobertes per la pràctica d'EF, que els centres d'ensenyament secundari no tenen. Això es dona, sobretot, en centres antics, o en centres que en poc temps han pujat molt en nombre d'alumnes.

La contrapartida d'aquet "suport" municipal, es que aquestes instal·lacions son, com es natural, d'ús públic. En el moment que s'ha de realitzar qualsevol activitat de caire municipal, es prioritza, es clar, per damunt de les hores cedides a ensenyament.

El cas es que, molts alumnes, han pogut fer natació o altres activitats específiques d'EF en les que es precisa d'instal·lacions adequades, gracies a les cessions municipals de gairebé tots els pobles de les nostres comarques.

3.2.3 ANALISI DE LES ENTREVISTES ALS PROFESSORS D'EF.

Per analitzar les entrevistes realitzades als companys professors d'Educació Física de secundària de les TE, s'han agrupat les seves respostes en dimensions o categories. Dintre de cada una, s'han dividit també les respostes per apartats, a fi d'analitzar amb més detall cada una de les variables de cada dimensió.

Dimensió 1 : Motivació personal del professor

En la dimensió 1, "Motivació del professor", aquesta s'ha analitzat envers l'assignatura, el centre i l'alumnat.

Dimensió 1-A: Motivació envers l'assignatura.

En aquesta primera dimensió, ens trobem una resposta majoritàriament positiva. A tots els professors d'EF, els hi agrada (14) o els hi agrada molt (13) la seva assignatura. Sols trobem algun company que afirma que li està baixat la motivació a causa de l'actitud dels alumnes.

Dimensió 1-B: Motivació envers el centre on treballen.

Aquesta dimensió es va incloure per comprovar si els professors estaven a gust en el seu lloc de treball. El resultat també és positiu. De tots els entrevistats, 17 es troben molt a gust i 14 a gust. Cap d'ells té problemes amb el centre i alguns formen part de la direcció valorant-ho positivament.

Dimensió 1-C: Motivació envers els alumnes.

En aquesta dimensió ja ens trobem amb respostes més variades. Encara que la majoria (16) estan contents amb els seus alumnes, alguns pensen que aquets estan poc motivats (5) i altres que hi ha poca "cultura de l'esforç", i "poca disciplina", lo qual repercuteix negativament en la relació professor-alumne i el seu aprenentatge. Algun company apunta també que li agradaria tenir alumnes més grans (segona etapa d'ESO).

Dimensió 2 : Valoració dels recursos

La dimensió 2, tracta d'analitzar el grau de satisfacció en quant els recursos materials de que els professors d'EF disposen. Aquests recursos s'han dividit, a l'hora d'analitzar-los en dos grups: el de "material" i el "d'instal.lacions".

Dimensió 2.1 Material.

La majoria dels professors d'EF de les TE, (27) estant satisfets del material de que disposen per fer les seves classes d'EF. A alguns, però, els agradaria tenir-ne més (4).

Dimensió 2.2 Instal.lacions.

En quant a instal.lacions, 19 companys pensen que estan bé amb les que tenen, encara que alguns, (9) tinguin que utilitzar les dels ajuntaments. Altres consideren que el gimnàs es petit (7), i que necessiten més espai (4). Per acabar, alguns (6),apunten que els vestidors son insuficients. Veiem així que més de la meitat dels entrevistats tenen algun tipo de problema en quant a instal.lacions, ja siguin per petites, insuficients per tots els grups, o de vestidors.

Dimensió 3 :Valoració personal del professor d'EF.

En la dimensió 3 " Valoració personal", es tracta de'analitzar la valoració que percebeixen els professors dels altres col.lectius amb els que es rel.lacionen. Es a dir, com creuen que els valoren els companys, els alumnes i els pares d'aquets.

3.1 Valoració per part dels companys.

La majoria es sent ben valorat pels companys de claustre del seu institut(28). Algún però, pensa que encara son els "comodins" per els altres i que s'els considera menys (3).

3.2 Valoració per part d'els alumnes.

Gairebè tothom (30), se sent valorat pels seus alumnes.

3.3 Valoració per part dels pares.

En aquesta dimensió, les valoracions ja son més variades o disperses. Hi ha un grup nombròs que pensa (10) o suposa (3), que sí. Però hi ha també un grup (9) que no ho sap, per que no ha tingut tant de tracte o no ho ha pogut constatar. Tambè ens trobem 3 companys que pensen que hi ha molt camí a fer, i 3 que directament se senten poc valorats pel col.lectiu de pares.

Dimensió 4: Valoració de l'assignatura d'EF.

En aquest apartat, s'intenta valorar com valoren l'assignatura d'EF els diferents col·lectius o grups humans que s'interrelacionen en ensenyament secundari. Diferenciem així la valoració que els professors percebeixen per part dels seus companys, dels propis alumnes i dels pares d'aquets.

4.1 Valoració de l'assignatura d'EF per part dels companys.

El grup més nombrós d'entrevistats (15), pensa que els altres professors no valoren l'assignatura d'EF. Son menys (9), els que pensen que sí que es valora. Hi ha alguns companys (2) que afirmen que cada cop es valora més i també que hi ha de tot entre els companys. Algún, per últim, diu que depent de l'institut.

4.2 Valoració de l'assignatura d'EF per part dels alumnes.

Els professors d'EF entrevistats, opinenmajoritariamente (21) que l'assignatura d'EF és valorada pels alumnes, davant d'altres 10 que pensen que no. Tambè hi ha companys que pensen que cada cop es valora més (3), i un que diu "que hi ha de tot".

4.3 Valoració de l'assignatura d'EF per part dels pares.

En aquesta dimensió els resultats no son gens positius. La majoria (19) detecten que els pares no valoren l'assignatura d'EF, o pensen que aquesta valoració s'ha de millorar (8). Solsament hi ha tres companys que pensen que sí que ésvalorada pels pares. Per últim, dos professors pensen que deu d'haber-hi de tot, i dos més no saben com valoren els pares l'assignatura.

Dimensió 5: Motivació de l'alumne envers l'assignatura.

Dins d'aquesta categoria o dimensió, s'intenta valorar la motivació que capta el professor entre els seus alumnes al hora d'assistir a les sessions d'EF, i esbrinar si als alumnes els agrada l'assignatura.

5.1 Als l'alumnes els hi agrada l'EF ?

Davant d'aquesta pregunta els professors responen maoritariament (20), que pensen que als seus alumnes els hi agrada l'assignatura d'EF. Alguns companys (3), apunten una interessant idea: la motivació es més alta en el primer cicle i baixa en tercer i quart. Alguns altres (3), diuen que “ hi ha de tot” i que depen dels cursos i persones.

5.2 Els alumnes venen motivats a classe ?

Tambè la majoria pensen que sí (14) i que participen molt (4), o que es porten bé (3). Veiem així que 21 professors pensen que als alumnes els motiva l'assignatura d'EF. Alguns però (3), pensen que la motivació ha anat baixant (4), que costa més motivar l'alumne i que els repetidors donen problemes de manca de motivació i actitudinals.

Dimensió 6 : Altres opinions personals.

Entre les opinions personals anyadides per alguns companys al final de l'entrevista, podem trobar idees molt enriquidores.

En primer lloc, una idea molt marcada de preocupació i interés per millorar el treball docent. D'una banda, aprofundint en els problemes de'exigencia, que ha fet que baixen els nivells de rendiment, d'altra apuntant sol.lucions o vies de millora.

Entre les propostes fetes pels companys estan:

- Aprofitar l'entorn natural de les nostre TE;
- Baixar el nombre d'alumnes per grup;
- Treballar per la continuïtat primària- secundària;
- Col.laborar amb altres companys de les TE.

D'altra banda, s'apunten problemes que son una realitat quotidiana i per els que s'han de buscar sol.lucions conjuntes, com son:

- La inclusió dels nou viguts al ritme i funcionament dels grup-classe;
- El problema dels desplaçats en molts dels nostres instituts;
- La necessitat d'un treball d'aplicació individualitzat i força variat per un sol professor.

Per últim, cal destacar la percepció d'una profunda contradicció per part de l'administració, que en teoria afirma la importancia de l'EF davant el sedentarisme i la creixent obesitat dels nostres alumnes, i, a la pràctica, retalla hores, personal i mitjants, a l'assignatura que més hi pot incidir.

3.2.4 ANALISI DEL RESULTAT DE LES ENTREVISTES ALS ESPECIALISTES EN LES POSSIBLES CAUSES DE NO PRÀCTICA D'EF.

El primer a destacar en totes les entrevistes realitzades als professionals mèdics, es comprobar que tots ells aconsellen la pràctica de l'activitat física en la immensa majoria dels casos.

Així ens trobem traumatòlegs, rehabilitadors, especialistes en columna vertebral, que coincideixen en afirmar que la pràctica de l'EF es possible, i fins i tot aconsellable, en els alumnes amb lesions. Sí que es cert, que s'ha de fer un treball complementari i sense incidir en la zona afectada, i que això comporta una feina extra pel professor d'EF, que ha de individualitzar o personalitzar l'adaptació per aquets alumnes. El problema, però, no es mèdic, si no organitzatiu.

Un dels metges, l'especialista en medicina esportiva i nutrició, afirma que en sis anys, els pacients que realment no han pogut fer pràctica, suposen un 2 x 1000 d'incidència. El traumatòleg especialitzat en problemes de columna i rehabilitació, afirma que no sols "poden" fer pràctica, si no que en "deuen" de fer per tornar a la normalitat el més aviat possible.

Tots els especialistes en traumatologia i rehabilitadors, aconsellen treballar les altres parts del cos de forma equilibrada i sense que això repercuteixi en la zona de lesió. Fins i tot el cardiòleg ens diu que es aconsellable fer pràctica en totes les cardiopaties diagnosticades, adaptant-hi el grau d'esforç, i que tans sols les no diagnosticades, poden ser perilloses. Insisteix en l'exigència d'un diagnostic davant el dubte d'un alumne amb problemes cardíacs.

Algún pediatra ens asenyala la diferencia de patologies entre nois i noies. Elles es queixen més de problemes abdominals (indisposicions, menstruació), mentre que ells tenen més problemes de petites lesions (tendinitis, esquinç, estribades...)

Encara que malauradament en els dos es constata un augment del sobrepés i obesitat, amb tots els problemes que això comporta. (colesterol infantil, manca de movilitat, problemes d'autoestima...)

En quant als problemes de sobrepés i obesitat, l'assistent social de psiquiatria infantil, afirma que son nens als que els hi costa fer pràctica d'EF, perquè tenen problemes de coordinació i movilitat, i perquè els fa vergonya que els vegin amb xandal. En aquestes edats, els nens poden ser cruels i ferir molt l'autoestima dels companys. Cal anar en compte i vigilar aquet tema, ja que son , precisament aquets nens, els que més necessiten fer exercici. L'EF, es per els problemes d'imatge i conductuals, una gran eina de treball i de compensació (hiperactivitat, trastorns de la concentració...)

En el tema de l'actitud dels pares, tots els especialistes coincideixen en que els pares son més aviat conservadors, en quant l'actitud davant la pràctica d'EF.

Prefereixen “ protegir” el seu fill i demanar “el paper” (certificat metge) per justificar la no pràctica, que animar-lo a superar el problema exigint-hi una adaptació. Davant un problema de salut, hi ha pares que demanent insistentment “ la baixa” i “millor que no faci res”.

En els alumnes amb patologies de columna o amb procès de rehabilitació, ens diu l'especialiste que aquets pares protectors, contradictoriament, després no exigeixen al seu fill complir amb el programa de rehabilitació i fer els exercicis corresponents, fent així que el proces sigui mes llarg , o que fins i tot, quedin secueles. (Cas de nens amb els tendons curts per creiximent ràpid, o de nens amb lordosis)

Tambè ens trobem, però, una minoria dels pares que volen que el seu fill faci el mateix o més que els altres, a pesar de la seva patologia (cardiopaties, postoperatoris...) però son realment els menys.

Hi ha alguns pares, sobre tot en el mon del futbol, que creun que el seu fill es un”crac” o futura promesa. Llavors perden la prespectiva, i els fan jugar lesionats i fins i tot infiltrats, per por a que es perguen la oportunitat. Cal estar atents a aquet tipus de sobreesforç.

En este sentit, algùn especialista aconsella esbrinar i averiguar les activitats físiques que es fan fora de l'horari escolar, i tenir.les en compte a l'hora de les sessions pràctiques d'EF.

Molts d'els especialistes afirmen que el professor d'EF te una gran eina de treball però també una gran responsabilitat. Demanent una formació al respecte i uns canals d'informació metge- professor, que gairebè no existeixen.

Un dels professionals parla de la possibilitat de crear una “ fitxa de seguiment”, però no hi ha especialistes per fer.ho. Tambè s'apunta la possibilitat d'un organisme de “coordinació”, però com en l'altre cas, falta personal o voluntat d'inversió per part de l'administració.

Encara que la formació dels professrs ha millorat força al respecte, suposa molta feina i temps l'adaptar els continguts curriculars a cada problemàtica, contant amb un sol professor per curs amb ratios tant elevades.

Per últim, i en un altre orden de causes, ens trobem que la religió o el origen cultural dels alumnes, no suposa en cap cas un problema a l'hora de fer pràctica d'EF, segons afirma l'especialista amb inclusió de nouvinguts. Això però, no vol dir que no haguesim de tenir una sensibilitat especial a l'hora de buscar eïnes d'inclusió i de entendre els limits ètics i legals de es nostres exigències.

3.2.5 ANALISIS RESULTATS FULLS DE CALCUL EXEL

En quant la participació dels alumnes de les TE en les classes pràctiques d'EF

- El percentatge total d'hores de no pràctica dels alumnes de les TE en les classes d'EF, calculat respecte el nombre total d'hores de pràctica per nombre d'alumnes, bascula entre el 0'35 %, de l'institut on el registre es més baix, i el 6'38 % en el més alt. Com es pot observar, son percentatges baixos, lo que ens indica que la participació en les classes d'EF a les TE es alta.

- El percentage més baix de no participació, es dona en la comarca de la Terra Alta, amb un entorn rural, i en un institut relativament petit.
- Més de la meita dels instituts estant al voltant d'un 1 o 2 % de no participació.
- Tant sols tres instituts superent el 3 % de no participació.
- El percentatge més alt de no participació es dona en un institut de la comarca del Montsia, on molts dels seus alumnes son desplaçats.
- En la majoria dels instituts, (12 de 17), es constata que el percentage d'alumnes que no participen en les classes pràctiques d'EF, es més elevat en la segona etapa de secundaria (3er i 4at d'ESO), que en la primera (1er i 2on d'ESO).
- No existeix relació aparent entre el nombre d'alumnes per institut i el nivell de participació. Es a dir, no participen menys els alumnes dels instituts més grans, amb més línies, o amb més ràtio d'alumnes per classe, que els dels més menuts o amb menys ratio.

En quant a les causes de possible no participació en les classes d'EF:

- La causa més frequent de no participació és la motivacional amb un 29%, seguida de la de transtorns lleus amb un 28 %, i la de lesions amb un 27 %.

Les altres causes estant molt lluny d'aquests tres grans grups amb un 7% de malalties greus, un 6% d'aspectes socioculturals i un 3% de transtorns de l'alimentació.

- Dintre del grup de causes motivacionals, ens trobem que la gran majoria, amb un 68 %, son per “ altres causes”. Dintre d'aquet grup s'englobava tot l'alumnat que s'havia deixat la roba o el calçat esportiu. Aquet fet es força significatiu, ja que ens porta a afirmar que, si s'apliquessen correctament els protocols de “roba i calçat”, independentment del seu origen, estaria solventada la principal causa de no fer pràctica d'EF en les nostres comarques .
Seguit d'aixó, ens trobem la causa “ no li agrada l'assignatura” amb un 30%. Aixó ens hauria de fer replantejar minimament, els continguts en que duem a terme una assignatura en tantes possibilitats i tants de recursos.

- En el grup de causes de “transtorns lleus”, ens trobem que, les més freqüents, amb un 56%, són les malalties viriques. Pot ser si tots els IES tinguessin instal·lacions pròpies cobertes, adequades per la pràctica a pesar de les inclemències del temps, aquets alumnes amb transtorns lleus, es verien més en cor de fer alguna activitat adaptada a la seva situació. Molts cops un simple costipat ja els frena fins i tot per canviar-se de roba, ja que saben que després es tindran que desplaçar fora de l’institut, fer la classe al descobert, o canviar-se en un vestidor poc adequat, amb el perill d’empijorar.
Amb un 27% els segueixen “altres transtorns lleus”. En aquest grup es feien constar, sobre tot, els transtorns mensuals. Aquestes molesties depenen molt de cada persona, i són difícils, per tant de valorar, caldria, però, explicar a les noies, les avantatges d’una activitat física suau i educar-les al respecte.
- En quant les causes per lesió, es demostra que les més freqüents, amb un 35% són les articulars. Pot ser caldria incidir en un bon escalfament previ, per tal de paliar en lo possible aquesta causa. D’altra banda, insistir en la necessitat de no deixar de fer pràctica, sinó adaptar-la a cada lesió com ens aconsellen els especialistes.
Amb un 29% ens trobem les lesions musculars, a les que es podria aplicar el mateix criteri que a les articulars, sempre, es clar depenent del seu abast.
Per últim, estan, amb un 22% , les lesions ossees, que encara que menys freqüents, solen tenir més durada. En aquestes, cal estar pendent de la recuperació. Tant negatiu és no fer la rehabilitació adequada, com tornar a la pràctica abans d’hora amb el perill d’una nova lesió.
- Dintre del grup de causes “ malalties cròniques”, destaquen, amb un 52%, les malalties respiratòries. En aquest cas, es important que els professors d’EF conguessim i apliquessim el protocol d’asma, patologia cada cop més freqüent en els nostres alumnes segons els especialistes.
En quant les patologies cardiovasculars, amb un 14%, són, en la seva majoria, fàcilment adaptables seguint el protocol sobre cardiopaties confeccionat.
- En els aspectes socioculturals, la causa més alta de problemes en la participació, amb un 35%, és l’idioma. Per això, al marge de la tasca a mig plaç de les aules d’inmersió lingüística, s’han elaborat exemples de protocols bàsics lingüístics, que es poden ampliar a l’idioma que ens convingui.
Molt aprop i amb un 33%, ens trobem la causa “context social defavorit”.
D’aquesta causa neix la necessitat del protocol de roba en el que s’aconsella tenir una part del pressupost del departament per “roba de préstec” o, si més no, una base de roba dels alumnes que al llarg del temps, han anat oblidant peses de xandall o zapatilles esportives que més endavant ens podran ser útils.
En quant els problemes religiosos, crida l’atenció que sols ens trobem amb un 7%, dins del 6% que suposen el total d’aspectes socioculturals. Això ens demostra que el problema gairebé no existeix, i que els que afirmen que la religió és un problema per la inclusió dels nous, no tenen cap base.

- En el terreny dels trastorns d'alimentació, ens trobem amb un alarmant 92% "d'altres causes". Dintre d'aquestes, estan el sobrepes, l'obesitat i les conductes irresponsables dels alumnes. En això ens referim a una manca d'educació nutricional en molts alumnes de secundària, que fins que no ho estudien a EF, no estan informats de la importància d'un bon esmorzar, o de l'equilibri nutricional més adequat a cada persona segons edat, sexe, consum energètic, etc. Caldria donç, educació nutricional correcta, i més informació al respecte.

Els pediatres donen la veu d'alarma en aquest sentit, i afirmen que està augmentant considerablement el problema nutricional en els nostres preadolescents i adolescents.

En quant les anorexies, que representen un 5% del total de les causes de trastorns de l'alimentació, són alarmants, no pel percentatge, sinó per la gravetat que aquest trastorn representa. En aquest sentit, els professors d'EF som, amb freqüència, els que ho detectem més aviat. Aquests alumnes són força complidors. Cuiden molt la imatge i busquen un alt rendiment. Em d'estar pendents, i, davant la sospita, sempre parlar-ho amb els companys i els pares per assegurar-se.

3.2.6 ANALISI DELS RESULTATS DELS PROTOCOLS D'APLICACIÓ PER LES DIFERENTS CAUSES DE NO PRÀCTICA.

En la confecció dels protocols l'objectiu era disposar de diferents eines de treball per incidir en les causes de no participació dels alumnes en les classes pràctiques d'EF. S'ha intentat que aquesta eina fos senzilla, clara i de fàcil utilització, de manera que, amb un cop d'ull, es tingues una idea precisa del problema en qüestió.

En els protocols mèdics, s'ha buscat que els professors disposessin d'una informació bàsica de la patologia en cada cas. Així, al principi del full, es fa una descripció bàsica breu del problema mèdic de forma entenedora. Si cal, també es descriuen els diferents nivells o tipus de patologia segons la gravetat. Amb una columna, s'exposa, les diferents activitats físiques que es poden realitzar segons la dolència adaptant-les a cada cas o nivell d'incidència.

Amb un altra, i pot ser més important, es descriu el que mai em de fer davant d'aquests problemes o sota sospita de tenir-los. Esta part es fonamental per no posar mai en risc l'alumne i resulta una bona eina de treball davant el problema de la responsabilitat civil envers l'alumne.

Cal insistir, per tranquil·litat dels professors, que tots els protocols mèdics han estat supervisats per especialistes en cada matèria.

En els protocols lingüístics, es busca, però, disposar d'una mena de diccionaris bàsics de l'assignatura, sobre tot pensant en els primers dies en l'arribada d'alumnes nous, fins que els companys de l'aula d'immersió lingüística avanssin en la seva tasca.

Es tracta de conceptes molt bàsics però necessaris al hora de realitzar la pràctica i es pot ampliar en continguts i als idiomes que cada company necessite.

El protocol de "roba i calçat", intenta pal·liar el més greu problema de les nostres classes pràctiques: l'oblit o manca de vestuari o calçat esportiu. Aquest senzill problema, que com ja hem vist, te diverses causes, te possibles sol.lucions per incloure als alumnes en la sessió pràctica. Serà decissió del professor, segons el seu criteri i/o l'explicació de l'alumne, aplicarne un o altre.

Per últim, però, segurament el més resolutiu a la pràctica, està el protocol de " Full d'inici de curs". Aquest protocol ens permetra assabentar-nos al començar les classes pràctiques, de quins problemes físics, patologies mèdiques, o d'altres a a tenir en compte, pateixen els nostres alumnes.